

UAB „Pajūrio auditas“

Įmonės kodas – 164697260

Audito įmonės pažymėjimo Nr.000417

Veiklos adresas: Svajonės gatvė 40, 94101 Klaipėda, Lietuvos Respublika

Tel. Nr.: +370 46 236236

**VŠĮ RIETAVO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRO
FINANSINĖ ATSKAITOMYBĖ
2017 M.**

Dokumentų sąrašas

1. Nepriklausomo auditoriaus išvada
2. Finansinių ataskaitų rinkinys
 - 2.1. Balansas
 - 2.2. Finansinių rezultatų ataskaita
 - 2.3. Aiškinamasis raštas
3. Veiklos ataskaita

UAB „Pajūrio auditas“

Įmonės kodas – 164697260

Audito įmonės pažymėjimo Nr.000417

Veiklos adresas: Svajonės g. 40, Klaipėda, Lietuvos Respublika

Tel. Nr.: +370 46 236236

NEPRIKLAUSOMO AUDITORIAUS IŠVADA

VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro dalininkams

Nuomonė

Mes atlikome **VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras** (toliau – Įmonės) finansinių ataskaitų, kurias sudaro 2017 m. gruodžio 31 d. balansas ir tą dieną pasibaigusių metų finansinių rezultatų ataskaita, aiškinamasis raštas, įskaitant reikšmingų apskaitos metodų santrauką, auditą.

Manome, kad pridėtos finansinės ataskaitos visais reikšmingais atžvilgiais teisingai pateikia Įmonės 2017 m. gruodžio 31 d. finansinę padėtį ir tą dieną pasibaigusių metų finansinius veiklos rezultatus pagal pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinės atskaitomybės sudarymo ir pateikimo taisykles.

Pagrindas nuomonei pareikšti

Auditą atlikome pagal tarptautinius audito standartus (toliau – TAS). Mūsų atsakomybė pagal šiuos standartus išsamiai apibūdinta šios išvados skyriuje „Auditoriaus atsakomybė už finansinių ataskaitų auditą“. Mes esame nepriklausomi nuo Įmonės pagal Tarptautinių buhalterijų etikos standartų valdybos išleistą Buhalterijų profesionalų etikos kodeksą (toliau – TBESV kodeksas) ir Lietuvos Respublikos audito įstatymo reikalavimus, susijusius su auditu Lietuvos Respublikoje. Mes taip pat laikomės kitų etikos reikalavimų, susijusių su Lietuvos Respublikos audito įstatymu ir TBESV kodeksu. Mes tikime, kad mūsų surinkti audito įrodymai yra pakankami ir tinkami mūsų nuomonei pagrįsti.

Kita informacija

Kita informaciją sudaro informacija, pateikta Įmonės veiklos ataskaitoje, tačiau ji neapima finansinių ataskaitų ir mūsų auditoriaus išvados apie jas. Vadovybė yra atsakinga už kitos informacijos pateikimą.

Mūsų nuomonė apie finansines ataskaitas neapima kitos informacijos ir mes nepateikiame jokios formos užtikrinimo išvados apie ją, išskyrus kaip nurodyta toliau.

Atliekant finansinių ataskaitų auditą, mūsų atsakomybė yra perskaityti kitą informaciją ir apsvastyti, ar yra reikšmingų neatitikimų informacijai, pateiktai finansinėse ataskaitose, arba

- Supratome su auditu susijusias vidaus kontroles, kad galėtume suplanuoti konkrečiomis aplinkybėmis tinkamas audito procedūras, o ne tam, kad galėtume pareikšti nuomonę apie Įmonės vidaus kontrolės veiksmingumą.
- Įvertinome taikomų apskaitos metodų tinkamumą ir vadovybės atliktų apskaitinių vertinimų bei su jais susijusių atskleidimų pagrįstumą.
- Padarėme išvadą dėl taikomo veiklos tęstinumo apskaitos principo tinkamumo ir dėl to, ar, remiantis surinktais įrodymais, egzistuoja su įvykiais ar sąlygomis susijęs reikšmingas neapibrėžtumas, dėl kurio gali kilti reikšmingų abejonių dėl Įmonės gebėjimo tęsti veiklą. Jeigu padarome išvadą, kad toks reikšmingas neapibrėžtumas egzistuoja, auditoriaus išvadoje privalome atkreipti dėmesį į susijusius atskleidimus finansinėse ataskaitose arba, jeigu tokių atskleidimų nepakanka, turime modifikuoti savo nuomonę. Mūsų išvados pagrįstos audito įrodymais, kuriuos surinkome iki auditoriaus išvados datos. Tačiau, būsimi įvykiai ar sąlygos gali lemti, kad Įmonė negalės toliau tęsti savo veiklos.
- Įvertinome bendrą finansinių ataskaitų pateikimą, struktūrą ir turinį, įskaitant atskleidimus, ir tai, ar finansinėse ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų teisingo pateikimo koncepciją.

Mes, be visų kitų dalykų, privalome informuoti už valdymą atsakingus asmenis apie audito apimtį ir atlikimo laiką bei reikšmingus audito pastebėjimus, įskaitant svarbius vidaus kontrolės trūkumus, kuriuos nustatėme audito metu.

Auditorius Arūnas Bučys

Svajonės g. 40, Klaipėda, Lietuvos Respublika

2018 m. gegužės 07 d.

Viešoji įstaiga Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras
(ūkio subjekto pavadinimas)

Parko g. 5, Rietavas, LT-90311
(kodas, buveinės adresas)

(Tvirtinimo žyma)

BALANSAS

PAGAL 2017 M. gruodžio 31 D. DUOMENIS

2018.05.04 Nr. _____
(data)

(Eurai)

	TURTAS	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
A.	ILGALAIKIS TURTAS		256000	257723
I.	NEMATERIALUSIS TURTAS		2381	4005
1.	Patentai, licencijos			
2.	Programinė įranga			
3.	Kitas nematerialusis turtas		2381	4005
II.	MATERIALUSIS TURTAS		253619	253717
1.	Žemė			
2.	Pastatai ir statiniai			
2.1.	Nekilnojamos kultūros vertybės		17300	17300
2.2.	Negyvenamos patalpos		217101	219058
3.	Mašinos ir įrengimai			
4.	Transporto priemonės		300	300
5.	Kita įranga, prietaisai, įrankiai ir įrenginiai			
6.	Nebaigta statyba			
7.	Kitas materialusis turtas		18918	17059
III.	FINANSINIS TURTAS		-	
1.	Po vienerių metų gautinos sumos			
2.	Kitas finansinis turtas			
B.	TRUMPALAIKIS TURTAS		105319	39692
I.	ATSARGOS, IŠANKSTINIAI APMOKĖJIMAI IR NEBAIGTOS VYKDYTI SUTARTYS		-	-
1.	Atsargos			
2.	Išankstiniai apmokėjimai			
3.	Nebaigtos vykdyti sutartys			
II.	PER VIENERIUS METUS GAUTINOS SUMOS		98487	38936
1.	Pirkėjų įsiskolinimas			1402
2.	Kitos gautinos sumos		98487	37535
III.	KITAS TRUMPALAIKIS TURTAS		-	
1.	Trumpalaikės investicijos			
2.	Terminuoti indėliai			
3.	Kitas trumpalaikis turtas			
IV.	PINIGAI IR PINIGŲ EKVIVALENTAI		6832	756
	TURTAS, IŠ VISO		361319	297415

	NUOSAVAS KAPITALAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
C.	NUOSAVAS KAPITALAS		42563	45093
I.	KAPITALAS		20159	19909
II.	PERKAINOJIMO REZERVAS		9313	12493
III.	KITI REZERVAI			
IV.	VEIKLOS REZULTATAS		13091	12691
1.	Ataskaitinių metų veiklos rezultatas		400	(18418)
2.	Ankstesnių metų veiklos rezultatas		12691	31109
D.	FINANSAVIMAS		258495	242239
1.	Dotacija		2527	5881
2.	Tiksliniai įnašai		38867	17300
2.1.	Finansavimo sumos iš valstybės biudžeto			
2.2.	Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto		17300	17300
2.3.	Kiti tiksliniai įnašai		21567	
3.	Nario mokesčiai			
4.	Kitas finansavimas		217101	219058
E.	MOKĖTINOS SUMOS IR ĮSIPAREIGOJIMAI		60261	10083
I.	ILGALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		-	2921
1.	Finansinės skolos		47361	
2.	Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai			
II.	TRUMPALAIKIAI ĮSIPAREIGOJIMAI		12900	7162
1.	Ilgalaikių skolų einamųjų metų dalis			
2.	Finansinės skolos			
3.	Skolos tiekėjams		4544	864
4.	Gauti išankstiniai apmokėjimai			
5.	Su darbo santykiais susiję įsipareigojimai		8356	6298
6.	Kiti trumpalaikiai įsipareigojimai			
	NUOSAVAS KAPITALAS, FINANSAVIMAS IR ĮSIPAREIGOJIMAI, IŠ VISO		361319	297415

Direktorė

(ūkio subjekto vadovo pareigų pavadinimas)

Buhalterė

(vyriausiojo buhalterio (buhalterio) arba
galinčio tvarkyti apskaitą kito asmens
pareigų pavadinimas)

(parašas)

(parašas)

Laima Dockeyvičienė

(vardas ir pavardė)

Rasa Pociuvienė

(vardas ir pavardė)

Viešoji įstaiga Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras
(ūkio subjekto pavadinimas)

Parko g. 5, Rietavas, LT-90311
(kodas, buveinės adresas)

(Tvirtinimo žyma)

VEIKLOS REZULTATŲ ATASKAITA

PAGAL 2017 M. gruodžio 31 D. DUOMENIS

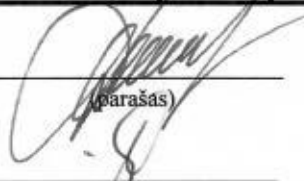
2018.05.04 Nr. _____
(data)

(Eurais)

Eil. Nr.	Straipsniai	Pastabų Nr.	Ataskaitinis laikotarpis	Praėjęs ataskaitinis laikotarpis
I.	PAJAMOS		165978	66972
1.	Pajamos už suteiktas paslaugas, parduotas prekes		3222	2508
2.	Finansavimo pajamos		162757	64464
2.1.	Finansavimo sumų iš valstybės biudžeto panaudojimo pajamos		30000	22740
2.2.	Kitos finansavimo pajamos		132757	41724
3.	Kitos pajamos			
II.	SĄNAUDOS		165578	85389
1.	Suteiktų paslaugų, parduotų prekių savikaina			
2.	Kitos sąnaudos			
3.	Veiklos sąnaudos		165578	85389
3.1.	Pardavimo			
3.2.	Darbuotojų išlaikymo		92032	52223
3.3.	Nusidėvėjimo (amortizacijos)		420	672
3.4.	Patalpų išlaikymo		2101	2930
3.5.	Ryšių		4469	4099
3.6.	Transporto išlaikymo		7217	10081
3.7.	Turto vertės sumažėjimo			
3.8.	Kitos veiklos		58259	15383
3.9.	Suteiktos labdaros, paramos			
3.10.	Dėl ankstesnių laikotarpių klaidų taisymo		1080	
III.	VEIKLOS REZULTATAS PRIEŠ APMOKESTINIMĄ		400	(18418)
IV.	PELNO MOKESTIS			
V.	GRYNASIS VEIKLOS REZULTATAS		400	(18418)

Direktorė
(ūkio subjekto vadovo pareigų pavadinimas)

Buhalterė
(vyriausiojo buhalterio (buhalterio) arba
galinčio tvarkyti apskaitą kito asmens
pareigų pavadinimas)

(parašas)

Laima Dockeyvičienė
(vardas ir pavardė)

Rasa Pociuvienė
(vardas ir pavardė)

RIETAVO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRO AIŠKINAMASIS RAŠTAS UŽ 2017 METUS

1. BENDRIEJI DUOMENYS APIE CENTRĄ

1.1. Įstaigos įkūrimo (įregistravimo) data ir dalininkai

Viešoji įstaiga Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras (toliau – Centras) yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo viešasis asmuo, įsteigtas:

2002 m. gruodžio 12 d.,

Centro įmonės kodas: 171675271,

Centro registracijos vieta ir pirminė jo buveinė: Oginskių g. 8, LT-90311 Rietavas, nuo 2013-10-25 buveinės adresas Parko g. 5, LT-90311 Rietavas. Nauja įstatų redakcija buvo patvirtinta VŠĮ 2015 m. rugsėjo 10 d. vykusiame neeiliniame Rietavo verslo informacijos centro visuotiniame dalininkų susirinkime buvo priimtas sprendimas pakeisti pavadinimą į: VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras“ ir tuo pačiu papildė Centro Įstatus, į įstatų papildymą įrašant turizmo veiklą.

Viešosios įstaigos Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro dalininkai 2017 m. pradžiai:

Rietavo savivaldybė, įm. kodas: 188747184, adresas: Laisvės a. 3, 90311 Rietavas;

LR darbdavių konfederacija, įm. kodas: 124911322, adresas: Algirdo g. 31, LT-03219 Vilnius.

Per 2017 m. VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro (toliau – RTVIC) dalininkai pakito. 2017 m. birželio 19 d. vykusiame visuotiniame dalininkų susirinkime buvo priimtas dar vienas dalininkas Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmai, įmonės kodas 110067596, buveinės adresas Vilniaus g. 88, LT-76285 Šiauliai.

Lentelė 1. Dalininkų kapitalo pokytis 2017 metais

<i>DALININKO PAVADINIMAS</i>	<i>DALININKO ĮNAŠO DALIS (%) 2017.01.01</i>	<i>ĮNAŠO VERTĖ, EUR 2017.01.01</i>	<i>DALININKO ĮNAŠO DALIS (%) 2017.12.31</i>	<i>ĮNAŠO VERTĖ, EUR 2017.12.31</i>
Rietavo savivaldybė	99,998	19908,48	98,76	19908,48
Lietuvos darbdavių konfederacija	0,002	0,29	0,0014	0,29
Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmai	0,00	0,00	1,24	250,00
<i>IŠ VISO:</i>	<i>100</i>	<i>19908,77</i>	<i>100</i>	<i>20158,77</i>

Visuotiniame dalininkų susirinkime kiekvienas dalininkas turi vieną balsą.

Dalininkų atstovai 2017 metų pabaigai:

- Rietavo savivaldybės vardu - Antanas Černeckis, Rietavo savivaldybės meras;
- Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos vardu - Danukas Arlauskas, Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos generalinis direktorius;
- Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų vardu – Alfredas Jonuška, generalinis direktorius.

1.2. Trumpas Rietavo verslo informacijos centro veiklos apibūdinimas

Centras savo veiklą vykdo savivaldybei priklausančiose patalpose Parko g. 5, Rietave, kurių bendras plotas – 233,41 kv. m.

- Parko g. 5, Rietavas nuo 2013 m. spalio 25 d. savo veiklą vykdo naujose patalpose, kurių bendras plotas – 233,41 kv. m. Patalpose yra trys kabinetai, dvi virtuvėlės bei konferencijų salė, talpinanti apie 50 žmonių. Patalpos centrui perduotos patikėjimo teise 10 (dešimčiai) metų pagal turto patikėjimo sutartį Nr. 58, pasirašytą 2013 m. spalio 25 d.

- Centro pagrindinis veiklos tikslas: padėti verslo subjektams įeiti į rinką ir joje įsitvirtinti. Centro įstatuose yra apibrėžti ir kiti veiklos tikslai: rinkti, analizuoti ir teikti informaciją apie Rietavo savivaldybės verslo ir turizmo poreikius; skatinti smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą Rietavo savivaldybėje, panaudojant kuo daugiau vietos išteklių. Šios veiklos tikslo Centras savo įstatuose įtvirtino 2015 m. rugsėjo 10 d. VšĮ Rietavo verslo informacijos centro neeiliniame visuotiniame dalininkų susirinkime. Per vykdomas veiklas Centras ženkliai prisidėjo prie Rietavo savivaldybės strategijoje numatytų pagrindinių elementų.

1.3. Rietavo verslo informacijos centro dalyvavimas programose

2017 metais Centras vykdė šiuos projektus:

1. Projektas „*Viešosios paslaugos verslui ir turizmui Rietavo savivaldybėje 2017*“ Projektas finansuojamas iš Rietavo savivaldybės biudžeto. Vykdyto laikotarpis 2017.01.01 – 2017.12.31.
2. Tarptautinis projektas „*LCL - Low Carbon Logistic*“ tikslo Interreg V-A Pietų Baltijos bendradarbiavimo per sieną programos. Projekto vykdymo laikotarpis 2016 06 01 – 2019 05 31.
3. Projektas „*BBVET - Boosting Business Integration through joining VET Education*“ Nr. STHB.04.01.00-SE-0019/15 finansuojamas pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo Interreg V-A Pietų Baltijos bendradarbiavimo per sieną programos. Projekto vykdymo laikotarpis 2016 09 01 – 2018 07 31.
4. Projektas CTCC - „Creative Traditional Companies Cooperation (Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas) Nr. STHB.01.02.00-DE-0077/16 finansuojamas pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo Interreg V-A Pietų Baltijos bendradarbiavimo per sieną programos. Projekto vykdymo laikotarpis 2017 07 15 – 2020 07 14.
5. Projektas „BEE Lab“ Nr. LLI-157 finansuojamas pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo Interreg V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos. Projekto vykdymo laikotarpis 2017 04 01 – 2019 03 31.

2. APSKAITOS POLITIKA

Centras savo veikloje vadovaujasi žemiau išvardintais išorės ir vidaus teisės aktais, reglamentuojančiais ir apskaitą, ir veiklą (*vykdomi įvairūs projektai pagal kuriuos gaunamos lėšos yra laikomos Centro finansavimo pajamomis*), iš kurios išplaukiantys ūkiniai faktai, turi tiesioginį ryšį su Centro apskaita:

- 2012.11.05 LR Finansų ministro Įsakymu Nr. 1K-372 . Dėl Pelno nesiekiančių ribotos civilinės atsakomybės juridinių asmenų buhalterinės apskaitos ir finansinių ataskaitų sudarymo ir pateikimo ir politinės kampanijos dalyvių, neatlygintinai gauto turto ir paslaugų įvertinimo taisyklių;
- Buhalterinės apskaitos įstatymu (2001 m. lapkričio 6 d. Nr. IX-574);
- Centro direktorės įsakymu Nr. TV - 12 patvirtinta 2010 m. liepos 12 d. apskaitos politika ir vėlesnių metų patvirtintomis tvarkomis.
- Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos CIVILINIŲ ir DARBO kodeksais;
- Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymu patvirtinta Dotacijų ir subsidijų finansinės apskaitos tvarka (1995 m. kovo 16 d. Nr.65),
- LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 1998 m. lapkričio 24 d. Nr. VIII-935, nauja redakcija 2017-01-12 Nr. 192;
- Lietuvos turizmo plėtros 2014-2020 metų programa, patvirtinta LR Vyriausybės nutarimu Nr. 238, 2014-03-12 d. ir redakcija 2016-11-30 d. nutarimu Nr. 1206;
- Įstaigos įstatais, kurie atnaujinti ir patvirtinti 2015 m. rugsėjo 10 d dalininkų susirinkimo protokolu Nr. 2
- Rietavo verslo informacijos centro 2014-2016 m veiklos strategija, patvirtinta dalininkų susirinkime 2014 -04-28 d., protokolas00. Per vykdomas veiklas Centras ženkliai prisidėjo prie

Rietavo savivaldybės strategijoje numatytų pagrindinių elementų;

Rietavo savivaldybės strateginiu plėtros planu 2015 - 2017 m.

Nr. *STHB.03.01.00-SE-0008/15* finansuojamas pagal Europos teritorinio bendradarbiavimo Prie Rietavo savivaldybės vizijos iki 2025 m. ir lydinčių dviejų dimensijų, sekančiai: 2 dimensija – palanki ekonominė terpė, gyvybingi verslai; 3 dimensija – kompetentingi žmonės ir tvari bendruomenė;

2 ir 3 prioritetų, strateginių tikslų, uždavinių ir priemonių pasiekimų.

- ES Baltijos jūros regiono strategija, patvirtinta ES Europos Vadovų Taryboje, Briuselis, 2009-10-29/30

- Ir kitais teisės aktais.

2.1. Ataskaitų parengimo pagrindas

Finansiniai metai prasideda: sausio 01 d. baigiasi: gruodžio 31 d

Apskaita tvarkoma ir apskaitos dokumentai surašomi naudojant Lietuvos Respublikos piniginių vienetą – EURĄ. Apskaitos dokumentai surašomi ir apskaitos registrai sudaromi lietuvių kalba. Apskaita tvarkoma taip, kad apskaitos informacija būtų tinkama, objektyvi, palyginama, pateikiama laiku, naudinga ir informatyvi ne tik vidaus, bet ir išorės vartotojams.

Centro apskaita vedama ūkinių operacijų dvejybinių įrašų registravimo būdu, kai vienos ūkinės operacijos arba kiekvieno ūkinio įvykio vertė įrašoma į sąskaitos (sąskaitų) debetą, o jai lygi suma – į kitos sąskaitos kreditą. Į apskaitą įtraukiama:

visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai, susiję su turto, nuosavo kapitalo, įsipareigojimų dydžio ar struktūros pasikeitimu. Įstaiga apskaitą tvarko pagal vadovo pasitvirtintą sąskaitų planą. Visos ūkinės operacijos ir ūkiniai įvykiai pagrįsti apskaitos dokumentais. Įrašai apskaitos registruose daromi tik pagal apskaitos dokumentus, turinčius juridinę galią. Prekes ir paslaugas perkamos iš tiekėjų, su kuriais yra sudarytos sutartys, vadovaujantis 2002 m. gruodžio 3 d. Lietuvos Respublikos Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. IX-1217 nuostatomis, kadangi Centre šie pirkimai neviršija įstatyme nustatytų lubų, - tai supaprastinto konkurso tvarką. Darbo užmokestis skaičiuojamas darbuotojams, tik dirbantiems pagal darbo sutartis, sudarytas remiantis Lietuvos Respublikos Darbo kodeksu, darbuotojų sk. 2017 m. pabaigoje buvo: 6 darbuotojai.

Pajamos ir Sąnaudos apskaitoje pripažįstamos taikant kaupimo principą, o sąnaudos dar ir palyginimo su pajamomis principą, o apskaitoje registruojama tada:

Pajamos kai uždirbamos, neatsižvelgiant į pinigų gavimą, o

Sąnaudos kai patiriamos, neatsižvelgiant į tai, ar pinigai yra sumokėti.

Pinigai, gauti iš anksto apmokėjus už paslaugas (prekes), apskaitoje atvaizduojami kaip Centro įsipareigojimų paslaugos pirkėjams padidėjimas. Pajamos šiuo atveju pripažįstamos tik suteikus paslaugas (pardavus prekes). Sąnaudos, susijusios su atskirų programų įgyvendinimu, pripažįstamos tą ataskaitinį laikotarpį, kurį jos patirtos. Esant finansavimui pagal atskiras programas, tai sąnaudos kaupiamos pagal kiekvieną programą ir apskaitomos atskirose subsąskaitose, atidarytose, gavus informaciją apie būsimą programos finansavimą. Prie Centro veiklos sąnaudų priskiriamos darbuotojų darbo apmokėjimo, ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos), patalpų išlaikymo, patalpų nuomos, draudimo, mokesčių (neatskaitomo PVM ir kt.), transporto ir ryšių, turto nurašymo, abejotinių skolų, žalos atlyginimo ir kitos veiklos sąnaudos.

2.2. Gautinas Finansavimas

VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro finansavimas už 2017 m. buvo per projekcinę veiklą, *šių pajamų šaltiniai:*

Finansavimo pajamos – 162756,70 eurai, t. sk.: pajamos iš valstybės biudžeto panaudojimo Rietavo savivaldybės finansavimas pagal asignavimui skirtas lėšas – 30000,00 eurai ir kitos finansavimo pajamos – 132756,70 eurai, t. sk.: iš Pietų Baltijos vykdomų projektų – 120847,06 eurai ir LR Vidaus reikalų ministerijos prisidėjimo prie vykdomų tarptautinių projektų lėšos – 11909,64 eurų.

Balanso straipsnį „Dotacija“ – 2374,06 eurai, šią sumą sudaro Rietavo savivaldybės finansavimas ilgalaikiui turtui įsigyti, kuris buvo gautas pagal 2013 m. spalio 25 d. pasirašyta savivaldybės turto patikėjimo sutartis Nr. 58. Balanso straipsnyje „Kiti tiksliniai įnašai“ – 27976,00 eurai, tai LR Vidaus reikalų ministerijos, dėl Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo programos projekto bendrojo finansavimo pasirašytų sutarčių skirtos lėšos, vykdomiems tarptautiniams projektams – 21567,24 eurai. „Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto“ – 17300,00 eurai, tai patalpos gautos iš Rietavo savivaldybės pagal patikėjimo teisę. „Kitas finansavimas“ – 217101,31 eurai, tai lėšos naudojamos pastatų nusidėvėjimui padengti iš gauto Rietavo savivaldybės finansavimo.

2.3. Veiklos rezultatų ataskaita

Centras, už per 2017 metus suteiktas paslaugas gavo – 3221,52 eurų pajamų.

2. Lentelė. Gautos pajamos per 2017 m.

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Paslaugos pavadinimas</i>	<i>Gauta eurais</i>
1.	Patalpų nuoma	800,00
2.	Dokumentų vertimo paslauga	85,00
3.	Projektų (kur Centras neturi savo atskiro biudžeto) kompensuojamos išlaidos kurioms rašomos sąskaitos	450,00
4.	Renginių organizavimo paslauga	220,00
5.	Kitos biuro paslaugos	1600,52
6.	Turistinio maršruto sudarymas	66,00
<i>Iš viso:</i>		<i>3221,52</i>

2017 m. Centras vykdydamas tiesiogines ir projektines veiklas patyrė 165578,17eurų išlaidų.

3. Lentelė. Patirtos išlaidos pagal ekonominius klasifikacijos straipsnius:

<i>Eil. Nr.</i>	<i>Išlaidų pavadinimas</i>	<i>Išlaidos eurais</i>
1.	<i>Su darbo santykiais susijusios sąnaudos</i>	<i>92032,35</i>
1.1.	Darbo užmokesčio sąnaudos	63356,18
1.2.	Socialinio draudimo įmokos	28492,23
1.3.	Įmokos į garantinį fondą	183,94
2.	<i>Ilgalaikio turto nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos</i>	<i>420,00</i>
3.	<i>Patalpų išlaikymas</i>	<i>2217,05</i>
3.1.	Vanduo ir kanalizacija, elektros energija, šildymas	2101,19
3.2.	Komunalinių atliekų išvežimas	115,86
4.	<i>Ryšių sąnaudos</i>	<i>4468,57</i>
5.	<i>Transporto išlaidos</i>	<i>7217,40</i>
5.1.	Transporto nuoma	2776,30
5.2.	Automobilio remontas	970,76
5.3.	Automobilio draudimas	635,77
5.4.	Degalai	2834,57
6.	<i>Kitos veiklos sąnaudos</i>	<i>59222,80</i>
6.1.	Komandiruočių (kelionių, nakvynės ir dienpinigių, taip pat išorinių ekspertų kelionės išlaidos)	26346,86
6.2.	Pašto (siuntų paslaugos)	32,75

6.3.	Konsultantų, auditorių ekspertų ir lektorių išlaidos	16756,68
6.4.	Biuro prekės (kanceliarinės, ūkinės ir kitos prekės skirtos Centro tiesioginiai veiklai vykdyti	1136,20
6.5.	Literatūra (knygos, spauda)	441,40
6.6.	Renginių (mokymų, konferencijų, susitikimų vykdant tiesioginę ir projektinę Centro veiklą) sąnaudos	2819,09
6.7.	Banko mokesčiai įskaitant palūkanas ir išipareigojimų mokesčius	2198,25
6.8.	Kitos išlaidos (nario, dalyvių, dalyvavimo parodose mokesčiai, viešinimo ir t.t.	2723,29
6.9.	Ilgalaikio materialiojo turto įsigijimas	6768,28
6.10.	Klaidų taisymas (bevilčių skolų perkėlimas į sąnaudas)	1079,54
	Iš viso:	165578,17

Už 2017 m. veiklos rezultatas yra teigiamas 400,05 eurai

2.4. Taikomi turto įvertinimo būdai

VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro balanse trumpalaikis turtas įvertintas: Atsargos – apskaitoje užfiksuojamos įsigijimo savikaina (į savikainą įeina PVM mokesčiai). 2017 metais VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centre atsargų neužfiksuota. Visos įsigytos atsargos yra nurašomos ir perkeliamos į nebalansinę sąskaitą 001 atsargos.

Balanso straipsnį „Kitos gautinos sumos“ – 98486,80 eur. sudaro turimas gauti finansavimas iš Europos teritorinio bendradarbiavimo tikslo Interreg V_A Pietų Baltijos ir V-A Latvijos ir Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos vykdomų projektų ir 250,00 eur. dalininkų įnašas.

Nuo 2008 metų apskaitoje apskaitomos beviltiškos pirkėjų skolos. Pirkėjų įsiskolinimas VšĮ „U. Savickas ir partneriai“ -986,16 eur. Ir UAB „Taurūnė“ -93,38 eurai. Nuo 2009 m buvo siunčiami įmonėms pranešimai apie įsiskolinimą, bet patvirtinimo negauta, o vėliau nuo 2011 m. laiškai grįždavo atgal. Buvusi skola centrui – 1079,54 eurai. buvo nurašyta kaip beviltiškos skolos ir perkelta į klaidų taisymą 2017 metais.

Balanso straipsnyje „Su darbo santykiais susiję išipareigojimai“ atvaizduota: 8356,24 eurų suma, tai sudaro sukauptų atostoginių išipareigojimai.

2.5. Ilgalaikis turtas

Balanso straipsnį „Ilgalaikis turtas“ sudaro – 256000,08 eurai.
 „Kitas nematerialus turtas“ – 2380,87 eurai, tai internetinis portalas www.veik.rietave.lt, internetinis puslapis www.rietavovic.lt, bei galimybių studija ir verslo žinių knygos;
 Transporto priemonė – 300,00 eurai;
 Nekilnojamos kultūros vertybės – 17300,00 eurai;
 Negyvenamos patalpos - 217101,31 eurai;
 Kitas materialus turtas – 18917,90 eurai, tai visas turimas inventorių, baldai, org. technika. 2017 m. gruodžio 20 d. buvo įsigyti 3 nauji nešiojami kompiuteriai su visais reikiamaiais priedais už 6768,28 eurus.

2016 m. sausio 15 d. centro direktorės įsakymu Nr. TV-06 „Dėl ilgalaikio turto inventorizacijos“, buvo nuspręsta atsisakyti Centro nudėvėto, morališkai pasenusio ar morališkai sulūžusio turto. Taip pat buvo peržiūrėta ir įvertinta Centro turimo turto būklė ir nuspręsta

tinkamą ir puikios būklės turtą atstatyti įsigijimo verte. Materialųjį ilgalaikį turtą 70 proc. nuo įsigijimo vertės, o nematerialųjį turtą 80 proc. nuo įsigijimo vertės. Pervertintas turtas perkeltas į balanso straipsnį „Perkainavimo rezervai“ ir jo likutinė vertė 2017 m. gruodžio 31 d. – 9313,33 *eurai*.

2.6. Mokami mokesčiai

Centras per 2017 m. mokėjo šiuos mokesčius

- 41,98 % Įmokos į VSDF t. sk.: 30,98 % darbdavio mokami mokesčiai, 3 % , 6 % mokama nuo darbuotojo atlyginimo ir 2 % papildomos pensijos kaupias moka vienas darbuotojas);
- 15 %; gyventojų pajamų mokestis nuo darbo santykiais susijusių pajamų;
- 15%; pajamų mokestis nuo autorinių sutarčių;
- 0,2 %; įmokos į Valst. garantinį fondą;
- taip pat mokamas aplinkos taršos mokestis.

Rietavo verslo informacijos centras nėra PVM mokėtojas.

2.7. Pinigų ir pinigų ekvivalentų apibūdinimas

Balanso straipsnyje „Pinigų ir pinigų ekvivalentai“ parodomi banke esantys pinigai *eurais*. Pinigų sumos likutis 2017 m. gruodžio 31 dienai – 6831,91 *eurai*. Jį sudaro:

- 2.8.1. pinigų likutis „Swedbanke“ sąskaitoje LT877300010082242074 – 5880,76 *eurai*;
- 2.8.2. pinigų likutis „Swedbanke“ sąskaitoje LT707300010075607095 – 0,00 *eurai*;
- 2.8.3. pinigų likutis „Swedbanke“ sąskaitoje LT487300010097621059 – 0,00 *eurai*;
- 2.8.4. pinigų likutis „Swedbanke“ sąskaitoje LT 557300010082242456 – 0,00 *eurai*;
- 2.8.5. pinigų likutis „Swedbanke“ sąskaitoje LT 597300010133454407 – 0,00 *eurai*;
- 2.8.6. pinigų likutis Šiaulių banko kreditinėje sąskaitoje LT137182000005700641 – 158,12 *eurai*;
- 2.8.8. pinigų likutis kasoje –793,03 *eurai*.

2.8. Įsipareigojimų apskaita

Balanso straipsnyje „Kiti ilgalaikiai įsipareigojimai“ atvaizduoti Centro įsipareigojimai Šiaulių bankui. 2017 m. spalio 3 d. buvo pasirašyta kreditavimo sutartis Nr. KLS-2017-085-20 120000,00 *eurų* sumai. Šis kreditas buvo paimtas dėl vykdomo Tarptautinio projekto BEE Lab Nr. LLI – 157 apyvartinių lėšų. Taip pat šiam kreditui buvo suteikta 60000,00 *eurų* Garantija iš Rietavo savivaldybės administracijos.

2017 m. gruodžio 31 d. kredito linijos sąskaitoje, Nr. KLS-2017-085-20, buvo panaudota dalis 47361,20 *eurų*.

Balanso straipsnyje „Mokėtinos sumos ir įsipareigojimai“ įvertinami įsigijimo / grynąja verte. Vėl Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro skolos 2017 m. gruodžio 31 d. už suteiktas paslaugas ir įsigytas prekes sudarė: 4544,03 *eurai* (t. sk.).

1. Vietos veiklos grupei „Rietavo iniciatyvos“ – 1680,00 *eurai*;
2. AB „Telia Lietuva“ – 69,65 *eurai*;
3. UAB „Bitė Lietuva“ – 242,27 *eurai*;
4. UAB „Trevena“ – 276,39 *eurai*;
5. UAB „Apskaita ir auditas“ – 775,72 *eurai*;
6. Projekto LCL išorinis ekspertas Ugnius Savickas – 1500,00 *eurai*.

2.9. Apskaitos politikos keitimas

Apskaitos politika patvirtinta 2005 m. sausio 3 d. įsakymo Nr. TV – 1. Apskaitos politikos atskiros tvarkos patvirtintos 2006 m. balandžio 27d. įsakymu Nr. TV-07, dėl įkainių skaičiavimo metodikos taisyklių, taip pat 2006 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. TV-08, dėl tarnybinių

automobilių įsigijimo, nuomos ir naudojimo taisyklių patvirtinimo. Taip pat patvirtintas sąskaitų planas 2009 m. liepos 30 d. įsakymu TV-15. 2010 m. liepos mėn. buvo peržiūrėta, pataisyta ir naujai patvirtinta nauja apskaitos politika. 2013 m. liepos 8d. direktorės įsakymu Nr. TV – 07 buvo peržiūrėta apskaitos politika ir patvirtintos atskiros tvarkos. Tai „Tarnybinių komandiruočių apmokėjimo tvarka“, „Mobiliųjų telefonų, mobiliojo ryšio SIM kortelių, mobiliojo interneto bei jo įrangos naudojimo taisyklių tvarka“, „Buhalterinių dokumentų saugojimo rodyklių tvarka“, „Kasos ir banko operacijų organizavimo metodika“. 2014 m. gruodžio 29 d. direktorės įsakymu Nr. 02/AP/keit. „Dėl: apskaitos politikos keitimo įvedus nacionalinę valiutą eurą nuo 2015 m. sausio 01 d.“ buvo peržiūrėta ir pakoreguota nauja apskaitos politikos redakcija. 2017 m. liepos 3 d. direktorės įsakymu Nr. 01/V/dk „Dėl: atskirų nuostatų, susijusių su darbo santykiais taikymo nuo 2017 m. liepos 1 d.“ buvo patvirtintos nuostatos susijusios su darbo kodekso pakeitimais. Šiuo metu pradėtas ruošti

2.10. Klaidų taisymas

Neesminės klaidos (iki 200 eurų) taisomos klaidos suradimo laikotarpio finansinėje atskaitomybėje perspektyviniu būdu. Esminės ankstesnių laikotarpių klaidos taisomos taikant retrospektyvinį būdą. 1079,54 *eurai* buvo nurašyti, kaip beviltiškos skolos per klaidų taisymą 2017 metais.

2.11 Audito pastabų taisymas

Vykdam tarptautinius projektus, prievolė yra atlikti išlaidų teisėtumo ir panaudojimo teisingumo tikrinimą. Centras per 2017 m. vykdė 4 tarptautinius projektus, ir audito kontrolė buvo vykdoma pastovi, o vienas iš prievolių rengiant auditoriams ataskaitas yra patikrinti kaip visos išlaidos ir pajamos atsispindi bendroje Centro finansinėje atskaitomybėje. Pateikus projekto ataskaitą ir gavus auditorių pastabas, klaidos buvo taisomos prieš gaunant audito patvirtinimus.

Per 2017 m. pagal vykdomus projektų teikiamus mokėjimo prašymus buvo pateiktos 7 audito išvados:

1. Projekto „BBVET - Boosting Business Integration through joining VET Education“ – 2 išvados;
2. Projekto "LCL - Low Carbon Logistics" – 2 išvados;
3. Projekto CTCC - „Creative Traditional Companies Cooperation (Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas) – 1 išvada;
4. Projekto „BEE Lab“ Nr. LLI-157 – 2 išvados.

Klaidos buvo taisomos finansinės atskaitomybės audito atlikimo metu.

Direktorė

(parašas)

Laima Dockeyvičienė

Buhalterė

(parašas)

Rasa Pociuvienė

VIEŠOJI ĮSTAIGA RIETAVO TURIZMO IR VERSLO INFORMACIJOS CENTRAS

VEIKLOS ATASKAITA

UŽ 2017 METUS

Rietavas
2017-04-11

Turinys

CENTRO VEIKLOS APŽVALGA.....	3
1. BENDRA INFORMACIJA APIE CENTRĄ	3
2. CENTRO DALININKAI IR KIEKVIENO JŲ ĮNAŠŲ VERTĖ FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE. DALININKŲ KAPITALO DYDIS FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE	4
3. CENTRO ATASKAITINIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PLANO VYKDYMO ATASKAITA. TRUMPA PASIEKTŲ REZULTATŲ ANALIZĖ IR PALYGINIMAS SU PRAĖJUSIAIS METAIS	5
3.1 Centro veiklos apžvalga	5
3.2. Centro vykdytos turizmo skatinimo veiklos apžvalga.....	5
3.3 Centro pasiektų rezultatų analizė	18
4. CENTRO GAUTOS LĖŠOS IR JŲ ŠALTINIAI PER FINANSINIUS METUS IR ŠIŲ LĖŠŲ PANAUDOJIMAS PAGAL EKONOMINĖS KLASIFIKACIJOS STRAIPSNIUS	5
5. INFORMACIJA APIE CENTRO ILGALAIKĮ TURTĄ PER FINANSINIUS METUS	29
6. CENTRO SĄNAUDOS PER FINANSINIUS METUS, IŠ JŲ IŠLAIDOS DARBO UŽMOKESČIUI	29
6.1 Centro darbuotojų skaičius finansinių metų pradžioje ir pabaigoje	29
6.2 Informacija apie viešosios įstaigos vadovą	30
7. CENTRO IŠLAIDOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ KIEKVIENO NARIO DARBO UŽMOKESČIUI IR KITOMS ĮSTAIGOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ NARIŲ IŠMOKOMS.....	30
8. VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS IŠLAIDOS IŠMOKOMS SU VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS DALININKAIS SUSIJUSIEMS ASMENIMS, NURODYTIEMS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO DALYJE	30
TRUMPA SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO SITUACIJOS RIETAVO SAVIVALDYBĖJE APŽVALGA.....	31
1. Geografinė ir demografinė situacija.....	31
2. Ekonominės situacijos analizė	34
PROBLEMOS IR PASIŪLYMAI.....	41

CENTRO VEIKLOS APŽVALGA

1. BENDRA INFORMACIJA APIE CENTRĄ

Viešoji įstaiga Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras yra pelno nesiekiantis ribotos civilinės atsakomybės juridinis asmuo. Centro dalininkai:

- Rietavo savivaldybė, įmonės kodas 188747184, buveinė Laisvės a. 3, Rietavas (Centro steigėja ir dalininkė);
- Lietuvos darbdavių konfederacija, įmonės kodas 124911322, buveinė Algirdo g. 31, Vilnius (Centro dalininkė);
- Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmai, įmonės kodas 110067596, buveinė Vilniaus g. 88, Šiauliai (Centro dalininkas).

(toliau - Centro dalininkai), įgyvendina savininko teises ir pareigas.

Centras yra įsteigtas 2002-12-12, kaip ne pelno organizacija, pavadinimu Rietavo verslo informacijos centras. Įmonės kodas – 171675271, registracijos vieta Oginskių g. 8, LT-90311 Rietavas, **nuo 2013-10-25 buveinės adresas Parko g. 5, LT-90311 Rietavas.**

2017 m. birželio 19 d. VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro visuotiniame dalininkų susirinkime buvo patvirtinta **nauja Centro įstatų redakcija.**

2017 metais Centras savo veiklą vykdė Rietavo savivaldybei priklausančiose patalpose Parko g. 5, kurių bendras plotas – 233,41 kv. m.

VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras yra LR Viešųjų įstaigų įstatymo nustatyta tvarka įsteigtas pelno nesiekiantis viešasis juridinis asmuo, kurio pagrindinis tikslas – **tenkinti viešuosius interesus ir vykdyti veiklą, kuri padėtų verslo subjektams įeiti į rinką ir joje įsitvirtinti.**

Savo veikloje Centras vadovaujasi teisės aktais:

- Lietuvos Respublikos viešųjų įstaigų įstatymu;
- Lietuvos Respublikos civiliniu kodeksu;
- LR smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatymo 1998 m. lapkričio 24 d. Nr. VIII-935, nauja redakcija 2017-01-12 Nr. 192;
- Lietuvos turizmo plėtros 2014-2020 metų programa, patvirtinta LR Vyriausybės nutarimu Nr. 238, 2104-03-12 d. ir redakcijos 2016-11-30 d. nutarimu Nr. 1206;
- Įstaigos įstatais, kurie atnaujinti ir patvirtinti 2015-09-10 dalininkų susirinkimo protokolu Nr. 2
- Rietavo verslo informacijos centro 2014-2016 m. veiklos strategija, patvirtinta dalininkų susirinkime 2014-04-28 d. protokolu Nr.2
- Ir kitais teisės aktais

Per vykdomas veiklas Centras ženkiai prisidėjo prie:

- Rietavo savivaldybės vizijos iki 2025 m. ir lydinčių dviejų dimensijų: 2 dimensija – palanki ekonominė terpė, gyvybingi verslai; 3 dimensija – kompetentingi žmonės ir tvari bendruomenė;
- Rietavo savivaldybės strateginio plėtros plano 2017 - 2020 m. 2 ir 3 prioritetų strateginių tikslų, uždavinių ir priemonių pasiekimų.
- ES Baltijos jūros regiono strategijos, patvirtintos ES Europos Vadovų Taryboje, Briuselyje, 2009-10-29/30 įgyvendinimo

Centro misija – būti patikimu pagalbininku ir partneriu Rietavo savivaldybės teritorijoje veiklą vykdančioms bei besikuriančioms verslininkams, teikti jiems konsultacinę, mokymų bei techninę / institucinę pagalbą, prisidėti skatinant užsienio ir vietos investicijas Rietavo savivaldybėje.

Centras – profesionalus, kompetentingas ir patikimas verslo partneris Rietavo krašte svariai prisidedantis prie regiono socialinės ekonominės plėtros ir aktyviai dalyvaujantis vietos, regioniniuose, nacionaliniuose bei užsienio renginiuose, kur pristato ir atstovauja Rietavo verslininkų pasiekimams ir poreikiams.

Centro strateginiai tikslai ir uždaviniai:

1 Tikslas. Sustiprinti smulkaus ir vidutinio verslo konkurencingumą ir veiklos internacionalizaciją

- 1.1. Formuoti regioninių turizmo ir rekreacijos produktų kompleksą;

- 1.2. Skatinti investicijas į vietines ūkio šakas;
- 1.3. Skatinti vietos įmonių eksportą;
- 1.4. Skatinti naujų technologijų ir mokslo pasiekimų bei naujovių diegimą versle.

2 Tikslas. Pagerinti bendradarbiavimą tarp verslo ir mokslo institucijų

- 2.1. Skatinti studijų turinio pritaikymą vietos ekonomikos poreikiams;
- 2.2. Sudaryti sąlygas verslo įmonėms rasti reikalingus specialistus;
- 2.3. Skatinti mokslinės veiklos rezultatų panaudojimą vietos įmonėse.

3 Tikslas. Suformuoti verslumo kultūrą

- 3.1. Diegti atsakingo verslo principus;
- 3.2. Skatinti ir ugdyti gyventojų verslumą;
- 3.3. Skatinti verslininkus vienijančių organizacijų veiklos plėtrą.

4 Tikslas. Padidinti savivaldybės žinomumą šalyje ir užsienyje

- 4.1. Formuoti savivaldybės įvaizdį šalyje ir užsienyje
- 4.2. Užtikrinti lengvą kokybiškos informacijos prieinamumą
- 4.3. Vykdyti savivaldybės turizmo produktų rinkodarą

Šios veiklos tikslai Centrai buvo patvirtinti 2015 m. rugsėjo 10 d. VšĮ Rietavo verslo informacijos centro neeiliniame visuotiniame dalininkų susirinkime.

Centras yra Winnet Europe tinklo narys, Verslo konsultantų tinklo narys. Centras yra pasirašęs bendradarbiavimo sutartis su Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmais (2016-05-30 Nr. C16-03), Klaipėdos universito sociolinių mokslų fakultetu (2017-07-04)

2. CENTRO DALININKAI IR KIEKVIENO JŲ ĮNAŠŲ VERTĖ FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE. DALININKŲ KAPITALO DYDIS FINANSINIŲ METŲ PRADŽIOJE IR PABAIGOJE

2017 m. birželio 19 d. VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro visuotiniame dalininkų susirinkime buvo priimtas naujas dalininkas Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmai.

Lentelė 1. Dalininkų kapitalo pokytis 2017 metais

DALININKO PAVADINIMAS	DALININKO ĮNAŠO DALIS (%) 2017.01.01	ĮNAŠO VERTĖ, EUR 2017.01.01	DALININKO ĮNAŠO DALIS (%) 2017.12.31	ĮNAŠO VERTĖ, EUR 2017.12.31
Rietavo savivaldybė	99,998	19908,48	98,76	19908,48
Lietuvos darbdavių konfederacija	0,002	0,29	0,0014	0,29
Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmai	0,00	0,00	1,24	250,00
IŠ VISO:	100	19908,77	100,00	20158,77

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Visuotiniame dalininkų susirinkime kiekvienas dalininkas turi vieną balsą.

Dalininkų atstovai 2017 metų pabaigai:

- Rietavo savivaldybės vardu - Antanas Černeckis, Rietavo savivaldybės meras;
- Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos vardu - Danukas Arlauskas, Lietuvos verslo darbdavių konfederacijos generalinis direktorius;
- Šiaulių prekybos, pramonės ir amatų rūmų vardu - Alfredas Jonuška, generalinis direktorius.

3. CENTRO ATASKAITINIO LAIKOTARPIO VEIKLOS PLANO VYKDYMO ATASKAITA. TRUMPA PASIEKTŲ REZULTATŲ ANALIZĖ IR PALYGINIMAS SU PRAĖJUSIAIS METAIS

3.1 Centro veiklos apžvalga

2017 metai Centro komandai (6 darbuotojai žr. 11 lentelė) buvo itin reikšmingi: 1) ankstesnių metų įdėtos pastangos finansavimo paieškose davė rezultatą, pradėti įgyvendinti dar 3 projektai, iš viso per praėjusius metus įgyvendinome 7 projektus, plačiau pateikta 2 lentelėje. 2) Suplanuotos veiklos įgyvendintos, kai kurie rezultatai pranoko lūkesčius, plačiau ataskaitos priede plano vykdymas.

Centro darbuotojai profesionaliai ir savalaikiškai atsakinėjo į daugiau kaip 6000 paklausimų, pakonsultavo 188 asmenis, padėjo 14 asmenų startuoti ekonominėje veikloje, prisidėjome prie 24 darbo vietų išsaugojimo ir ar naujų darbo vietų įkūrimo. Centro komanda vystė drąsias ir naujas idėjas, reprezentavo Rietavo bendruomenę tiek Centro, tiek kitų organizuotuose per 100 renginių.

Per 2017 m. Centras tiesiogiai pritraukė per 164 978,22 eurų.

Centras vykdydamas savo veiklas pasitelkia savanorius jų turėjome 4 ir vieną studentę praktikantę. Be to Centro komanda kaip ir kasmet savanoriškais pagrindais padeda Rietavo miesto VVG, VVG „Rietavo iniciatyvos“ atsakyti į paklausimus, pakonsultuoti apie finansines galimybes ir pagalba rengiant paraiškas, administruojant internetines svetaines ir ar socialinius tinklus.

Per praėjusius metus didelį dėmesį skyrėme turizmo sričiai, kuri yra auganti ir turinti didžiulį potencialą. Vykdydami turizmo funkcijas orientavomės į bendrą Rietavo krašto svetingumą, ekonominę naudą, kitų savivaldybės sektorių ekonominį augimą. Centro skyrė išskirtinai didelį dėmesį viešinimui, Rietavo savivaldybės reprezentavimui, dalyvavimas ADVENTUR ir kitose parodose, renginiuose davė vaisių.

Pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktus duomenis (*žiūrėti 6 lentelę*) **per 2017 metus visose Rietavo savivaldybės apgyvendinimo įstaigose apgyvendinti ir ar suteikta nakvynė 4057, tame skaičiuje turistai - 1476 iš jų 1160 Lietuvos gyventojų, 316 užsieniečiai. Visų apgyvendinimo įstaigų suteiktų nakvynių skaičius 2581. Iš jų Lietuvos gyventojų nakvynės - 1761, užsieniečių nakvynės - 820.**

Per 2017 m. Rietavo savivaldybėje apsilankė turistų ir lankytojų – 63494, plačiau žr. 2 pav. turistų apsilankimai, pirminis ekonominės naudos Centro rezultatas per 2017 m. yra 28171,5 eurų. Plačiau žr. 9 lentelėje.

Centras skatino Rietavo organizacijų verslumą, kūrybiškumą, ko pasekoje nauji produktai/paslaugos, darbo vietos. Rezultatas – augantis individualią veiklą vykdančių asmenų skaičius. Kaip ir ankstesniais metais skyrėme dideli dėmesį vietos produktų gamintojams ir jų produktams, ko pasekoje atsirandantys verslai kaime.

Per 2017 metus suorganizavome ar prisidėjome prie 60 renginių, per kuriuos skatinome kūrybiškumą, pristatėme pasaulines tendencijas, suteikiant platesnį veiklos kontekstą – integruojant Rietavą į Baltijos jūros makroregiono erdvę. Dėka įgyvendinamų 7 bendradarbiavimo per sieną projektų, (pačiau 2 lentelėje) yra Rietave diegiamos ir išbandomos naujos **technologijos ir mokslo pasiekimai bei naujovės**, per bendradarbiavimą su mokslo įstaigomis, inovacijas diegiančiomis įmonėmis, taip prisidėdamas prie verslumo skatinimo ir palankios aplinkos verslui vystytis kūrimo. Savo veikla Centras įrodė, kad mažos savivaldybės gali būti įdomūs partneriai ir yra kviečiamas dalyvauti ne tik tarptautiniuose konsorciuose, rengiant projektų paraiškas ir įgyvendinant projektus, bet ir formuoti platformas sisteminiams pokyčiams inicijuoti.

Lentelė 2. Naujų technologijų ir mokslo pasiekimų bei naujovių diegimas Rietavo savivaldybėje

	Projektas	Inovacija
1	„CO2 mažinimas logistikoje - LCL“, Pietų Baltijos programa	Centras kartu su Rietavo savivaldybe ir partneriais iš Pietų Baltijos regiono rengia unikalią CO2 mažinimo logistikoje koncepciją, numatančią aplinkai draugiškus sprendimus organizuojant prekių gabenimą mieste.
2	„Verslo integracijos skatinimas per jungtinį profesinį mokymą – BBVET“, Pietų Baltijos programa	Centras kartu su partneriais iš Pietų Baltijos regiono išbando ir diegia pirmą unikalią tarptautinę mechatronikos ir mokymosi technologijų (Edtech)

		profesinio mokymo programą. Joje dalyvaus 12 Rietavo ir Telšių regiono studentų.
3	„Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas – CTCC“, Pietų Baltijos programa	Kuriama virtuali mokymo programa kūrybinėms ir tradicinėms įmonėms, siekiant padėti tradicinėms įmonėms būti konkurencingomis. Bus įtraukta 60 Rietavo įmonių.
4	„Maisto inovavimo gebėjimų vystymas Pietų Baltijos regione – SB FOODINNO“, Pietų Baltijos programa	Centras dalyvauja Pietų Baltijos universitetų inicijuotoje Maisto inovacijų taryboje, siekiant įtraukti Rietavo ir regiono maisto perdirbėjus į Baltijos jūros regiono maisto inovavimo tinklus.
5	„Pietų Baltijos maisto inovacijų kultūros veikėjai – SB FICA“, Pietų Baltijos programa	Lenkijos, Lietuvos ir Švedijos vietinio maisto paslaugų teikėjų tinklo vystymas – užsiėmimai ir renginiai, skirti Pieno kelio objektų ir Rietavo vietos gamintojų teikiamų paslaugų kokybės gerinimui.
6	Latvijos Lietuvos bendradarbiavimo per sieną programos projektas „Regionų verslumo stiprinimas, įgalinant bendradarbiavimą per sieną – BEE Lab“	Ruošiamasi Rietavo savivaldybėje įgyvendinti unikalų verslumo skatinimo 9 žingsnių procesą, skirtą startuoliams bei įtraukti Rietavo organizacijas į horizontalaus Rietavo plano rengimą.
7	Švedijos instituto projektas „Winnet modelis keliauja į rytus“.	Regioninio bendradarbiavimo platformos ES Baltijos jūros regione ir Rytų Partnerystės šalyse lyčių lygybei ir darniam ekonomikos vystymuisi formavimas, remiantis keturlypio helikso (Quadrupel Helix) strateginės partnerystės principu.

Centras dalyvauja dviejose Baltijos jūros regiono strategijos pavyzdinėse iniciatyvose ir besiformuojančiose platformose:

- 1) Politinės srities „Švietimas“ kuruojamoje pavyzdinėje iniciatyvoje (flagship initiative) „Baltijos mokymo programa“ (Baltic Training Programme);
- 2) Politinės srities „Švietimas“ kuruojamoje besivystančioje pavyzdinėje iniciatyvoje „Baltijos jūros regiono išmanus gyvenimas“ (BSR SMART LIFE);
 - Vyksta Rietavo amatų vystymo koncepcijos, parengtos 2015 m. tolimesnis įgyvendinimas - padedama turizmo paslaugų teikėjams formuoti ar kurti novatoriškas, naujas paslaugas ar produktus, o taip pat jos pagrindu planuojami projektai.
 - Maršruto „Pieno kelias“ atnaujinimas, sisteminimas, populiarinimas.
 - Tęsiama Veik.Rietave platformos palaikymas – skelbiami renginiai, pristatomos Rietavo paslaugos. Tarpininkavimas tarp vietos gamintojų, platinant ir reklamuojant jų produkciją.

Visi Centro įgyvendinami tarptautiniai projektai įtraukia Rietavą į Baltijos jūros regiono strategijos įgyvendintojų gretas ir dirbant tarptautiniame konsorciume įtraukia į pažangių naujoviškų sprendimų ieškojimą siekiant patrauklios verslo aplinkos Rietave. Be užsimezgančių kontaktų ir ilgalaikių partnerystė, viena iš tiesioginių naudų Rietavo verslui – daugėjant tarptautinių renginių Rietave yra perkamos vietos gamintojų produktai, paslaugos renginių dalyvių aptarnavimui. Bei organizuojami pažintiniai maršrutai pažinti Rietavo kraštą, kas paskatino prekybos, renginių organizavimo, maitinimo įstaigų, apgyvendinimo veiklos sričių augimą.

Centras teikia nemokamą informaciją, konsultacijas ir kt. paslaugas tiek asmenims pradedantiems verslą, tiek verslininkams, kurios yra galimos tik dėka Centro inicijuotų ir įgyvendinamų tarptautinių projektų bei Rietavo savivaldybės, nes nėra valstybinių programų, kurios įgalina teikti nemokamą pagalbą verslo skatinimui regionuose, plačiau pateikta 3 ir 4 lentelėse.

Lentelė 3. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro veiklos apžvalga per 2017 m.

eil. Nr.	Veikla	Vnt.	Val.	Asmenys	Atsakingas	Pagrindimas
----------	--------	------	------	---------	------------	-------------

Eil. Nr.	Veikla	Vnt.	Val.	Asmenys	Atsakingas	Pagrindimas
1	Paklausimai	6000	800	5800	Laima Dockeyvičienė Rasa Pociuvienė Judita Pakalniškytė Rasa Baliulevičienė Vilius Viršilas	Paklausimai apie verslo ir turizmo aplinką įvairiais verslo ir turizmo paslaugų teikėjams aktualiais klausimais bei paklausimai apie turizmo paslaugas. Atsakymai į paklausimus vykdomi el. paštu, telefonu, klientui atvykus į Centrą. Daugėja paklausimų elektroninėmis priemonėmis/virtualiai/. Asmenims, kurie domisi Rietavo kraštu (suteikiama prašoma informacija, dalinami lankstinukai, galimybė įsigyti suvenyrų)
2	Konsultacijos		403	188		Konsultacijos vyko įgyvendinant projektus: „Verslo integracijos skatinimas per jungtinį profesinį mokymą – BBVET“, „Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas – CTCC“, „Regionų verslumo stiprinimas, įgalinant bendradarbiavimą per sieną – BEE Lab“ bei „Viešosios paslaugos verslui ir turizmui Rietavo savivaldybėje 2017 m.“
2.1.	Konsultacijų teikimas verslo pradžios klausimais		240	120	Laima Dockeyvičienė Rasa Pociuvienė Judita Pakalniškytė Rasa Baliulevičienė	Dažniausios konsultacijų temos – verslo steigimas, dokumentų rengimas, deklaravimas, verslo planavimas, mokesčiai ir buhalterinė apskaita, parama verslui, verslo finansavimo šaltiniai, sutarčių sudarymas, personalo valdymas, darbo teisė ir sauga ir kt. Asmenims planuojantiems į kurti verslą turizmo srityje (informacija apie įstatyminę bazę, reikalavimus, rinkodarą, įmonės įvaizdžio formavimas, pardavimai ir derybos, projektų valdymas ir kita pagal poreikį).
2.2.	Konsultacijų teikimas verslo plėtros klausimais		163	68	Laima Dockeyviciene Išoriniai ekspertai	Dažniausios konsultacijų temos – Įmonės strategija, įmonės veiklos procesai ir veiklos efektyvumas, rinkodara, įmonės įvaizdžio formavimas, įmonės finansų

<i>Eil. Nr.</i>	Veikla	Vnt.	Val.	Asmenys	Atsakingas	Pagrindimas
						valdymas, pardavimas ir derybos, produkto, paslaugos tobulinimas, investicijos ir finansavimo šaltiniai, teisiniai aspektai, projektų valdymas ir kt. Asmenims jau dirbantiems turizmo srityje (informacija apie įstatyminę bazę, reikalavimus, rinkodarą, įmonės įvaizdžio formavimas, pardavimai ir derybos, projektų valdymas ir kita pagal poreikį);
3.	Mokymai ir kvalifikacijos kėlimas	14	150	41		
3.1.	Verslo pradžiai	2	10	33	Laima Dockeyvičienė	Mokymai vyko pagal projektus: „Verslo integracijos skatinimas per jungtinį profesinį mokymą – BBVET“, „Regionų verslumo stiprinimas, įgalinant bendradarbiavimą per sieną – BEE Lab“.
3.2.	Verslo plėtrai	-	-	-	-	-
3.3.	Personalui	12	140	8	Judita Pakalniškytė	Centro personalas (6) ir savanoriai (2) dalyvavo 12 mokymų, kurių metu buvo keliama kvalifikacija turizmo paslaugų teikimo/vystymo ir regiono plėtros klausimais. Įgytas gido sertifikatas – Judita Pakalniškytė.
4.	Renginiai					
4.1.	Centro organizuoti:	58	248	580	Laima Dockeyvičienė	
	Seminarai ir konferencijos	5	27	143		Renginiai vyko įgyvendinant projektus: „Verslo integracijos skatinimas per jungtinį profesinį mokymą – BBVET“, „Viešosios paslaugos verslui ir turizmui Rietavo savivaldybėje 2017 m.“, „CO2 mažinimas logistikoje - LCL“, „Winnet modelis keliauja į rytus“
	Apvalaus stalo diskusijos	50	179	408		Apvalaus stalo diskusijos vyko pagal projektus: „Verslo

<i>Eil. Nr.</i>	Veikla	Vnt.	Val.	Asmenys	Atsakingas	Pagrindimas
						integracijos skatinimas per jungtinį profesinį mokymą – BBVET“, „Regionų verslumo stiprinimas, įgalinant bendradarbiavimą per sieną – BEE Lab“ „CO2 mažinimas logistikoje - LCL“, „Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas – CTCC“.
	Mugės ir Parodos	2	12	38 prekiautojai Per 5000 lankytojų (numanoma)	Judita Pakalniškytė	Mykolinių Meturgis ir parterio šventė (turizmo sezono atidarymas)
	Tinklaveikos renginiai	1	30	31	Laima Dockevičienė	2017-11-21/23 organizuotas tarptautinis tinklaveikos renginys – Pažintinė išvyka į Pietinę Švediją, kuriame dalyvavo RTVIC dalininkai. Renginio metu užmegzti ir sustiprinti kontaktai su maisto, energetikos klasteriais, aptartos profesinio mokymo kokybės gerinimo būdai, socialinio verslo tema. Išvada – ketinama pasirašyti Karlshamno ir Rietavo savivaldybių bendradarbiavimo sutartį.
4.2.	Dalyvavimas renginiuose	29	410	66	Rasa Baliulevičienė	
	Tarptautinių projektų partnerių susitikimai	12	207	6 Centro personalo darbuotojai		„Verslo integracijos skatinimas per jungtinį profesinį mokymą – BBVET“, „Regionų verslumo stiprinimas, įgalinant bendradarbiavimą per sieną – BEE Lab“ „CO2 mažinimas logistikoje - LCL“, „Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas – CTCC“, „Maisto inovavimo gebėjimų vystymas Pietų Baltijos regione – SB FOODINNO“
	Dalyvavimas parodose ir mugėse	2	6	22		Rietavo stendai Tarptautinėje turizmo parodoje ADVENTUR 2017 ir Hansa dienos Kaune.
	Dalyvavimas konferencijose/f	15	197	38	Laima Dockevičienė	Centras aktyviai dalyvavo renginiuose, skirtuose regiono vystymuisi, plėtrai, kuriuos

<i>Eil. Nr.</i>	Veikla	Vnt.	Val.	Asmenys	Atsakingas	Pagrindimas
	orumuose					organizavo turizmo departamentas, ministerijos, savivaldybė ir kitos institucijos (Nacionaliniai ir tarptautiniai renginiai)
5.	Turizmas Rietavo sav.				Judita Pakalniškytė	
5.1.	Lankytojai			3726		Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro lankytojai
5.2.	Apgyvendinti turistai			4057		Rietavo savivaldybės apgyvendinimo įstaigose suteiktų nakvynių ir apgyvendintų turistų skaičius
6.	Informacijos sklaida				Vilius Viršilas, Judita Pakalniškytė	
6.1.	Svetainės/ socialiniai tinklai	11		2		5 svetainės, 6 socialinių tinklų profiliai, 1 youtube kanalas
6.1.1	Naudotojai (internetinės svetainės) naudotojai	5		14376		
6.1.2	Socialinių tinklų pasiekiamumas	6		136811		
	Youtube peržiūros	1		4203		
6.1.2	Pasidalintai					
6.2.	Leidiniai	8				Rietavo savivaldybės žemėlapis, Centro skrajutės, turistinių maršrutų pasiūlymai
6.3.	Medijos	29				2 TV laidos, 5 video reportažai; 2 reklaminės Rietavo prezentacijos nacionaliniuose leidiniuose; prezentacijos 20-tyje įvairių žiniasklaidos priemonių
7.	Informacinės duomenų bazės	1			Judita Pakalniškytė	Sudarytas Rietavo savivaldybės lankytinų vietų pavadinimų sąrašas, 2017 m. kovo 30 d. Nr. T1-59, Rietavas.
8.	Parengta Cento paraiškų finansavimui	4			Laima Dockevičienė	Parengtos, pateiktos ir finansavimą gavo 4 paraiškos – 3 Pietų Baltijos programai ir 1 Rietavo savivaldybės administracijai.
9.	Bendradarbiavi	1			Laima	Su Klaipėdos universitetu

Eil. Nr.	Veikla	Vnt.	Val.	Asmenys	Atsakingas	Pagrindimas
10.	mo sutartys Techninė pagalba				Dockevičienė Rasa Pociuvienė	Centras administruoja VVG „Rietavo iniciatyvos“, Rietavo miesto VVG, Asociaciją „Pieno kelias“, suteikta techninė pagalba ruošiant 9 projektinius pasiūlymus Rietavo vietos plėtros strategijos įgyvendinimui bei paraišką Rietavo MVVG strategijos administravimui.

Plačiau apie 2017 metais vykdytas veiklas pateikiama ataskaitos priede plano vykdymas per 2017 metus.

Lentelė 4. Ryškiausi Centro organizuoti renginiai per 2017 metus.

Eil. Nr.	Renginio data	Renginio pavadinimas	Renginio organizatorius ir renginio vieta	Renginio dalyviai
1.	2017-01-22-24 d.	Tarptautinė turizmo ir aktyvaus laisvalaikio paroda ADVENTUR 2017 Rietavo kraštą kartu reprezentavo per 20 dalyvių-partnerių: Rietavo Mykolo Kleopo meno mokyklos orkestras, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus, kastinio sukėja Jadvyga Šlepetienė, maršruto „Pieno kelias“ dalyviai: Jusių ekologinis ūkis, S. Petručio ūkis, Rietavo žirgynas. Labardžių kaimo bendruomenės pirmininkė Ona Jocienė, Rietavo savivaldybės kultūros centro atstovas Vincas Andriuška, Tverus atstovavo Irena Liškvienė ir Kazys Praeras.	Valstybinis turizmo departamentas prie ūkio ministerijos, Lietuvos turizmo rūmai, Lietuvos turizmo asociacija, Litexpo parodų rūmai	Tris dienas trukusiame renginyje apsilankė 29631 (turizmo profesionalai ir mėgėjai). 20 dalyvių-partnerių iš Rietavo savivaldybės.
2	2017-02-22	Tarptautinė konferencija lyčių lygybės klausimais Pagal įgyvendinama projektą WINNET modelis keliauja į rytus	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras, Vilnius, ūkio ministerija	Ūkio, Vidaus reikalų, Užsienio reikalų, Socialinės apsaugos ir darbo ministerijų, LEADER centro atstovai, Gruzijos ir Moldovos ambasadų atstovai, taip pat partneriai – mokslo, savivaldos, NVO organizacijos iš Moldovos, Švedijos, Lenkijos, Gruzijos. Dalyvavo 20 dalyvių-partnerių.

3	2017-03-22	Tarptautinė konferencija „CO2 mažinimas logistikoje“, kurios metu pristatyti ir aptarti žalieji sprendimai inicijuojami savivaldybėse. Diskusija įtraukė Telšių, Tauragės apskričių savivaldybių administracijų vadovus, merus.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	Telšių, Mažeikių, Tauragės, Maximos, Vlantana, projekto partneriai iš Vokietijos, Lenkijos, Švedijos. Dalyvavo 50 dalyvių.
4	2017-05-16	Apvalaus stalo diskusija Atlikta lankytinų vietų analizė. Vykdyta apžiūra, ar Rietavo savivaldybėje lankytinos vietos ir įstaigos yra pritaikytos žmonėms su negalia. Buvo aplankytas Rietavo TVIC, Rietavo dvaro sodyba, Rietavo socialinių paslaugų centras, Rietavo savivaldybės administracija ir kiti objektai.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras kartu su Lietuvos žmonių su negalia draugijos nariais	Atvyko 20 tikslinės grupės asmenų iš Lietuvos žmonių su negalia draugijos. Taip pat dalyvavo ir Centro 3 darbuotojai. Į patikrą įtrauktos 8 Rietavo savivaldybės lankomos vietos.
5.	2017-05-19 d.	Konferencija „Atrask jau šiandien Rietavą“ Moderatorius Ugnius Savickas	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	10 prekyautojų, per 300 lankytojų (manoma)
5.1.	2017-05-19	Turizmo sezono atidarymas „Parterio šventė“. Konferencijos apžvelgtos 2016 metų turizmo sezonas, turizmo paslaugų teikėjų paslaugos. Pristatyti Oginskių kultūros paveldo kelio akcentai Lietuvoje ir įžvalgos su lektoriumi apie pridedamąją vertę, kurią kuria turizmo paslaugų teikėjų bendradarbiavimas, organizuota mugė, kultūrinis renginys.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus, Rietavo savivaldybės kultūros centras	Mugėje dalyvavo 10 vietos gamintojų su savo gaminiais. 300 lankytojų mugėje ir „Parterio šventėje“.
6	2017-05-19-21 d.	Hanza dienos Kaune. Centras pristatė Rietavo krašto turizmo potencialą, gidams, kelionių agentūroms, miesto svečiams, kviesdami aplankyti Rietavo kraštą	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras su kitais Telšių apsk. centrais	Rietavo kraštą atstovavo 2 asmenys. Renginio organizatoriai informacijos apie dalyvių skaičių nepateikė.
7	2017-09-23-24	Metturgis. Prie Mykolinių. Centro tikslas buvo suteikti Mykolinių renginiui kokybės ir išskirtinumo. Siekiamas tautinio paveldo sertifikatas.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras, Rietavo savivaldybė	Mykolinių kvietimai dalyvauti Metturgyje buvo išsiųsti 120 žmonių, dalyvavo 28, tame tarpe 16 tautinio paveldo meistrų arba gaminių ir 12 unikalūs gamintojai dar neturintys sertifikato. Tarp dalyvių 13 buvo rietaviškiai ir 15 kviestinių. Sulaukta per 4700 lankytojų (numanoma).

8	2017-11-16.	Renginys LONGS 2016 – Verslo apdovanojimai už bendradarbiavimą su kultūra, bei verslo dienos paminėjimas.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras	Rietavo savivaldybės administracijos atstovai, organizacijos ir įmonės. Dalyvavo 44 dalyviai.
9	2017-11-21/23	Tarptautinis tinklaveikos renginys – Pažintinė išvyka į Pietinę Švediją, kuriame dalyvavo RTVIC dalininkai. Renginio metu užmegzti ir sustiprinti kontaktai su maisto, energetikos klasteriais, aptartos profesinio mokymo kokybės gerinimo būdai, socialinio verslo tema. Išvada – ketinama pasirašyti Karlshamno ir Rietavo savivaldybių bendradarbiavimo sutartį.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras, Plungės verslo ir technologijų profesinė mokykla	Tęsiama Veik.Rietave platformos palaikymas – skelbiami renginiai, pristatomos Rietavo paslaugos. Dalyvavo 31 dalyvis. Tarpininkavimas tarp vietos gamintojų, platinant ir reklamuojant jų produkciją.

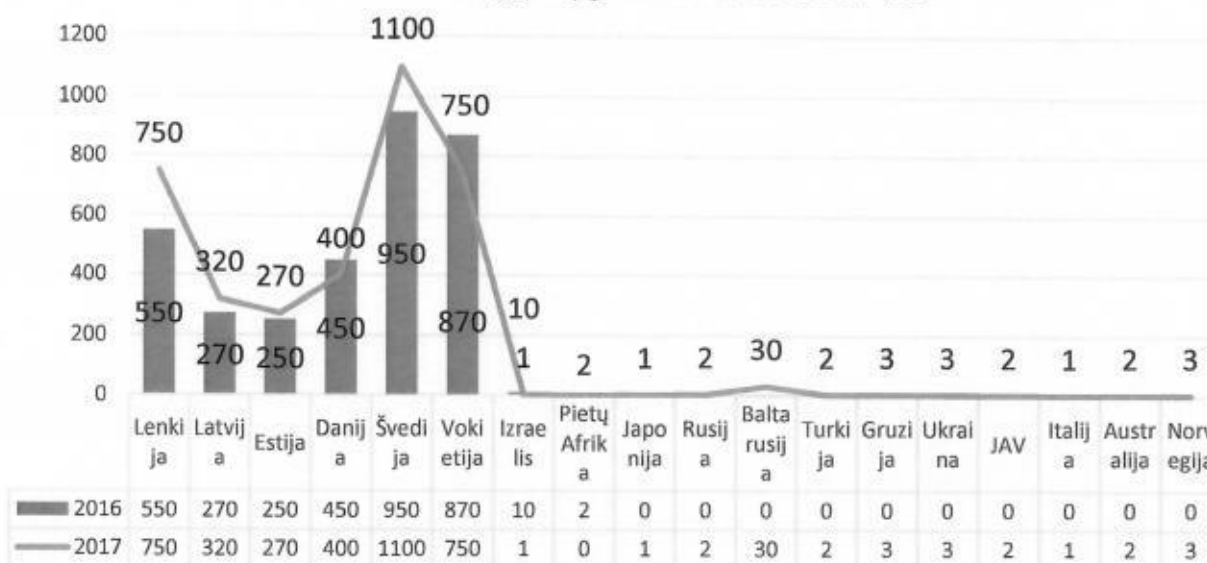
Turizmo skatinimas.

Pagrindiniai motyvai lemiantys turistų atvykimą ir išaugusį jų skaičių į Rietavo savivaldybę:

- Tarptautiniai renginiai, konferencijos, susitikimai; (paskatinti Centro projektų)
- Verslo, profesiniai reikalai;
- Rekomendavo draugai, pažįstami;
- Domina kunigaikščių Oginskių palikimas;
- Lopaičių piliakalnis ir šaltinis;
- Maršrutas „Pieno kelias“ ir kiti objektai.
- Domina gamta, miškai, augalija;
- Netoli vykti, patogus susisiekimas;
- Tai miestas, kuriame nebuvo;

Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras fiksuoja statistinius duomenis apie į savivaldybę atvykstančius lankytojus (apsilankančius Rietavo turizmo ir verslo informacijos centre). **1 pav.**, matomas detalizuotas turistų pasiskirstymas iš užsienio šalių. Vietinių turistų Rietavo savivaldybėje sulaukėme 59854. Užsienio turistų daugiausia sulaukiame iš Švedijos – 1100, Vokietijos – 750, Lenkijos – 750, Danijos – 400, taip pat Estijos, Latvijos. Iš viso apsilankiusių turistų skaičius iš užsienio šalių per 2017 metus Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro duomenimis siekė 3640.

Apsilankiusių turistų skaičius Rietavo savivaldybės teritorijoje iš užsienio šalių, palyginimas 2016-2017 m.

1 pav. Apsilankiusių turistų skaičius Rietavo savivaldybės teritorijoje iš užsienio šalių 2016- 2017 m.

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Remiantis žemiau pateikta 5 lentelė, galima išskirti prioritetingas atvykstančiojo turizmo rinkas: Lenkija, Latvija, Estija, Danija, Švedija, Vokietija bei Baltarusija. Šių šalių atstovai, kaip Švedija, Danija, Vokietija, Lenkija bei Latvija dažniausiai atvyksta konferencinio (dalykinio) turizmo tikslais. Kadangi Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras orientuojasi į šią prioritetingą turizmo sritį. 2017 metų pabaigoje buvo pradėtos rengti pirkinų sąlygos įrangai įsigyti, kuri pritaikytų konferencijų salę, kokybiškesniam darbui: profesionali, mobili lenta, filmavimo kamera, diktofonas, atnaujinti konferencijų salės baldai, lankytojų patogumui. Konferencijų salė pritaikyta priimti iki 60 žmonių. Vystantis konferencijų (dalykiniam) turizmui atsiranda niša kurtis, plėtotis apgyvendinimo ir maitinimo įstaigoms. Taip pat konferencinis (dalykinis) turizmas mažina sezoniskumą vietovėje.

Į Rietavo savivaldybės teritoriją skatina atvykti turimi kultūriniai ir gamtiniai ištekliai. Galima išskirti žinomiausius kultūrinius išteklius tokius, kaip: Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčia, Rietavo dvaro sodybos ansamblis ir parkas, Lopaičių piliakalnis su šaltiniu. Taip pat galima pateikti keletą gamtinių išteklių, kaip Jūros upė tekanti per Rietavą, Ruškio kraštovaizdžio draustinis, Aukštojo Tyro telmologinis draustinis. Rietavo savivaldybėje galima rasti tokių įdomybių, kaip Velnio akmenį (Pupžiubių k.), mitologinį akmenį, vadinamą Velnio kojine (Plauskinių k.), daugiakamienę liepą (Spraudės miškas), daugybę koplytėlių, koplytstulpių, kapinynų ir kitokių įdomybių. Tai tik keletas didesnių objektų, kurie pritraukia turistus atvykti į Rietavo savivaldybės teritoriją. Prie viso to prisideda renginiai, parodos, mugės, kurie sukviečia turistus iš įvairių šalių, kaip matoma 1 paveiksle.

Kad geriau pažinti šį kraštą, Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras Turistams gali pasiūlyti gido paslaugas ir įvairių ekskursijų/maršrutų:

- Maršrutas „Pieno kelias“ (pažintinis ūkio lankymas, pietūs, edukacija, nakvynė, sveikatingumo paslaugos ir kita), trukmė nuo 4 val. iki paros. Užsakymai suderinus iš anksto.
- „Pažink Rietavo kraštą“ (Sutikimo arbata, informacinių bukletų padalijimas, suvenyrų įsigijimas, trumpas ekskursijos įvadas Rietavo TVIC, ekskursija Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejuje, ekskursija Rietavo žirgyne, pasivaikščiojimas po Lopaičių piliakalnį, arbata ir pyragas arbatinėje „Pilies malūnas“, trukmė ~5val.
- Ekskursija „Stebuklai Lopaičių piliakalnyje“, trukmė ~2,5 val.
- Kelionė po Rietavo savivaldybės bažnyčias (Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo, Medingėnų Švč. Trejybės bažnyčia, Spraudžio Šv. apaštalo Pauliaus bažnyčia, Tverų Švč. Mergelės Marijos Apsilankymo bažnyčia), trukmė 5 val.

- Ekskursija „Kunigaikščių pramintais takais“ – po Rietavo dvaro sodybą ir Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčią, trukmė ~2,5 val.
- Žydų bendruomenė Rietave, trukmė ~ 2,5 val.

Taip pat turistams siūlomos kitos ekskursijos/maršrutai:

- Rietavo žirgyno maršrutas „Pažink Rietavo kraštą su žirgais“.
- Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus ekskursija po muziejų, Rietavo dvaro sodybą ir Rietavo Šv. Arkangelo Mykolo bažnyčią.

Atvykusieji gali apsistoti kaimo turizmo sodybose, kurių Rietave yra dvi, tai Antano Budrio ir Nerimanto Matelio vila „Jurvingė“, nakvynę galima pasirinkti Plungės technologijų ir verslo mokyklos Rietavo filialo bendrabutyje ar Rietavo parapijos svečių namuose. Taip pat apgyvendinimo paslaugas teikia kavinėje „Armenia“ esantis motelis ir svečių namai prie kavinės „Jūra“. 2017 metais įsikūręs „Miško Rojus“, kuriame apgyvendinami žmonės (kol kas namelyje 2 miegamos vietos, vasaros metu yra galimybė įsikurti ir su palapinėmis). Šalia Lopaičių piliakalnio įsikūręs Pilies Malūnas – Arbatinė, ruošiasi apgyvendinti atvykusiuosius.

Centro duomenimis, Rietavo savivaldybėje yra 8 maitinimo įstaigos. Norint paragauti žemaitiškų patiekalų reikėtų kreiptis į vietos gamintojus – juos galima rasti internetiniame puslapyje www.veik.rietave.lt, kreiptis į kaimo bendruomenes, kurių savivaldybėje yra 12. Kitos dvi maitinimo vietos, tai naujai atsidaręs Pilies Malūnas – Arbatinė, kurioje galima paragauti pyragų, atsigerti arbatos ir kuriamas namų restoranėlis Jusių ekologiniame ūkyje (užsakymai priimami pagal išankstinį užsakymą). Taip pat turistai gali kreiptis į Rietavo turizmo ir verslo informacijos centrą, kurie tarpininkauja užsakant maistą iš vietos gamintojų su galimybe atvežti į turistui norimą vietą.

Skatinant turizmą, yra išvystytas Centro bendradarbiavimas su vietos bendruomene, NVO, verslo subjektais Rietavo savivaldybėje, valstybinėmis ir vietos valdžios institucijomis, bendradarbiaujama su partneriais Lietuvoje ir užsienyje. Siekiant išlaikyti ir didinti turistų apsilankymus būtina ir toliau vystyti infrastruktūrą, susijusią su turizmu, tam veiksmingai panaudojant jau turimą bendradarbiavimo mechanizmą, jį toliau plėtojant ir įtraukiant naujus partnerius.

Didinant turizmo sektoriaus konkurencingumą numatomos priemonės:

- siūlyti įvairesnių turizmo paslaugų,
- naudoti naujoves ir IT turizme,
- tobulinti profesinius įgūdžius,
- skatinti tarpreregionines iniciatyvas turizme (maršrutai, dviračių trasos ir kita),
- skatinti darnaus ir kokybiško turizmo vystymąsi.

Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras generuoja atvykstantįjį ir vietinį turizmą Rietavo savivaldybėje, regione, tarptautinėje erdvėje ir tokiu būdu stimuliuoja ekonomiką, skatiną žmonių užimtumą bei privačių turizmo paslaugų teikėjų pajamas.

Siekdami užtikrinti stabilius vietinių ir užsienio lankytojų srautus ir būti konkurencinga savivaldybe Centras plėtoja turizmo išteklių, turizmo produktų ir paslaugų, turizmo rinkodaros ir administravimo sritis.

Didinant turizmo sektoriaus konkurencingumą, svarbu siekti, kad turistų lankomi objektai ir turistams teikiamos paslaugos būtų pritaikyti ir siūlomi jiems visiems, atsižvelgiant į jų fizines išgales, negalią ar amžius, tai yra specialiųjų poreikių turintiems asmenims, šeimoms su mažais vaikais, senyviems žmonėms ir panašiai. Todėl skatinant įgyvendinti turizmo projektus tikslinga nustatyti, kad šiuose objektuose būtina įrengti specialią infrastruktūrą, numatyti atitinkamą aptarnavimą (specialiai mokytas personalas, gestų kalbos vertėjai, aprašymai Brailio raštu), organizuoti veiklą ir ekspozicijas, pritaikytas specialiųjų poreikių turintiems asmenims (Lietuvos Centras pradėjo fiksuoti turistų, svečių statistinius duomenis tik nuo 2015 m. Apačioje pateiktoje lentelėje (žr. 5 lentelėje) galima matyti duomenis apie atvykstančius lankytojus į Rietavo savivaldybės teritoriją. Ši informacija gauta iš pačių objektų atlikus apklausą elektroniniu paštu ir telefonu. Objektai nėra entuziastingai linkę suteikti informacijos ir atsakymai gauti iš 40 proc. respondentų. Pateikiama palyginimui 2015-2017 metų lankytojų skaičius Rietavo savivaldybėje (preliminarūs skaičiai) (žiūrėti 1 pav.).

Lentelė 5. Rietavo savivaldybės lankytojų skaičius 2015 – 2017 m. palyginimas.

Eil.	Objektas	Turistų apsilankymai	Turistų apsilankymai	Turistų apsilankymai	Šalys
------	----------	-------------------------	-------------------------	-------------------------	-------

Nr.		2015 m.	2016 m.	2017 m.	
1.	VšĮ „Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras“ (Maršruto „Pieno kelias“ dalyvis)	300	3559	3726	Lietuvos kiti regionai, Švedija, Danija, Latvija, Lenkija, Estija, Ukraina, Vokietija, Izraelis.
2.	Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus (Maršruto „Pieno kelias“ dalyvis)	10826	4238	3879	Lietuvos kiti regionai, Baltarusija, Latvija, Vokietija, Turkija, Ukraina.
3.	Rietavo atviras jaunimo centras	100	4400	5151	Lietuvos kiti regionai, Gruzija, Latvija, Vokietija, 2 Europos savanorių tarnybos savanoriai (Gruzija, Italija)
4.	Lopaičių piliakalnis	20000	17210	13617	Lietuvos kiti regionai, Švedija, Lenkija, Latvija, Ukraina, Estija, Vokietija, Danija, Turkija.
5.	VšĮ „Rietavo žirgynas“	250	1519	650	Lietuvos kiti regionai, Lenkija, Latvija, Estija, Švedija.
6.	Rietavo savivaldybės kultūros centras		23164	35473	
7.	Maršrutas „Pieno kelias“ (32 objektai, 4 savivaldybės) Pateikę informaciją: - Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus (skaičiai įtraukti į bendrą Rietavo sav. statistiką) - Rietavo žirgynas (skaičiai įtraukti į bendrą Rietavo sav. statistiką) - Žemaitės memorialinis muziejus – Bukantės dvarelis - Gintautės Kazlauskienės Ekologinis ožkų ūkis „Bajorkaimio pievos“ - Giedrės ir Pauliaus Klapatauskų ūkis - Natalijos ir Arūno Normantų ūkis - UAB „Saulės slėnis“ - Činskių ūkis - AB „Kontėna“ - Uoginių amatų centras - Kooperatyvas „Pieno puta“	100	8057	1998	Lietuvos kiti regionai, Švedija, Latvija, Lenkija, Estija, Vokietija.

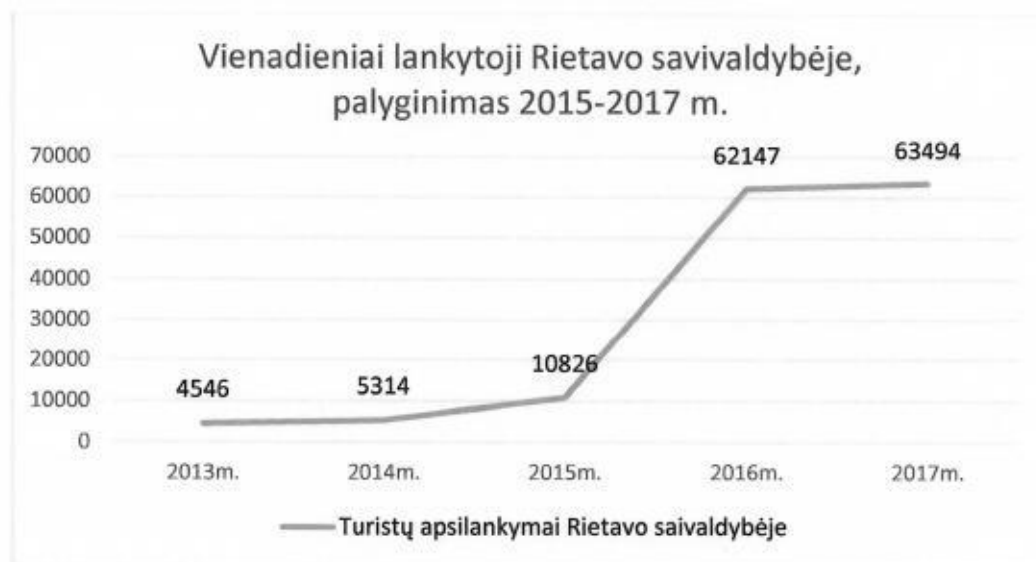
	• Apartamentų kompleksas „Saulės slėnis“				
	VISO:	31576	62147	63494	

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Statistika atspindi pavienių, individualių, organizuotų/neorganizuotų lankytojų skaičius. Labiausiai turistų skaičius Rietavo savivaldybėje augo 2016 metais iki 62147, tam įtakos turėjo sistemingas darbas turizmo linkme, inventorizacijos turizmo, kultūros objektų, specialisto darbo laikas savaitgaliais, atsiradę įvairių paslaugų, viešinio kompanija (leidiniai, parodos, mugės kiti renginiai), sklaida iš lūpų į lūpas.

Džiaugiamės, kad nemažai svečių grįžo ir 2017 metais su savo giminaičiais, draugais, kolegomis, šiais metais skaičius siekė 63494 lankytojus. Įvairiose mugėse, parodose sugrįžta žmonės su klausimais apie naujus lankytinus objektus, maršrutus, paslaugas Rietavo savivaldybėje.

Pastebėtina jog turistų pagausėjimas sietinas su bendra Lietuvos piliečių tendencija keliauti po savo šalį, sąlygoja ir šalies saugumo ir bendra geopolitinė situacija. Tarp jų 3640 iš užsienio šalių (žiūrėti 2 pav.), tokių, kaip Švedija, Latvija, Lenkija, Estija. Viena iš retesnių šalių yra Izraelis, tendencija pastebima antrus metus (2016 m. – 10, 2017 m. - 1), tai sugrįžtantys litvakai, kurie grįžta aplankyti savo protėvių žemės, prašo pagalbos surandant vienus ar kitus objektus, ar net surasti jų tolimus giminaičius. Užsienio turistai labai domisi mūsų šalies/krašto gastronomija. Gastronominės pažintys turistai gali pradėti su maršrutu „Pieno kelias“, kuriame yra įvairios degustacijos, galima užsisakyti pietus/vakarienę, ekskursiją po ūkį, laisvalaikį praleisti pirtyje ar net užsisakyti nakvynę. 2017 metais, maršrute „Pieno kelias“ pastebimas lankytojų skaičiaus sumažėjimas (2016 m. 8057, 2017 m. 1998), pirmiausia, tai yra priežastis dėl lietingos vasaros, kadangi privažiavai prie ūkių nėra visada geri, antra maršruto „Pieno kelias“ objektų atranka/tikrinimas 2017 metais, kurių metu spręsta dėl kai kurių objektų išbraukimo iš maršruto, nes viena iš priežasčių, kad nekomunikuoja ir neteikia duomenų. Pastebimas ir Lopių piliakalnio turistų skaičiaus sumažėjimas, bet šis sumažėjimas nereiškia, kad sumažėjo lankytojų, tai parodo, kad buvo pateikti mažesni užklausimų skaičiai.

2 pav. Turistų apsilankymai Rietavo savivaldybėje 2015-2017 m.

Šaltinis – Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkta informacija, Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejus

Pagal Lietuvos statistikos departamento pateiktus duomenis (žiūrėti 6 lentelę) per 2017 metus visose Rietavo savivaldybės apgyvendinimo įstaigose apgyvendinti ir ar suteikta nakvynė 4057, tame skaičiuje turistai - 1476 iš jų 1160 Lietuvos gyventojų, 316 užsieniečiai. Visų apgyvendinimo įstaigų suteiktų nakvynių skaičius 2581. Iš jų Lietuvos gyventojų nakvynės - 1761, užsieniečių nakvynės - 820. O 2016 metais gautais duomenimis iš Lietuvos statistikos departamento apgyvendintų turistų skaičius siekė tik 15, o suteiktų nakvynių 44. Lyginant 2017 metų ir 2016 metų Lietuvos statistikos departamento pateiktais

duomenimis pastebimas didžiulis padidėjimas. Šie duomenys parodo, kad sėkmingai vykdomas Rietavo savivaldybės viešinimas ir jos teikiamų paslaugų spektras, taip pat remiantis šiais duomenimis galima daryti išvadą, kad apgyvendinimo srityje dirbantys asmenys yra suinteresuoti bendrauti ir teikti duomenis.

Lentelė 6. Rietavo savivaldybės turistų apgyvendinimas 2015 – 2017 m. palyginimas.

	2015m.	2016 m.	2017 m.
Apgyvendintų turistų skaičius	Nėra duomenų	15	1476
Suteiktų nakvynių skaičius	70	44	2581
Viso	70	59	4057

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas (2015-2017 m.)

3.2 Centro pasiektų rezultatų analizė

Per 2017 m. Centras atsakė į 6000 paklausimų, suteikė 403 val. Konsultacijų 188 asmeniui, pravedė 14 mokymų, 150 val. Dalyvavo juose 41 asmuo, Centras suorganizavo per 60 renginių ir prisidėjo prie jų organizavimo, kuriuose dalyvavo per 620 dalyvių. Centras dalyvavo 29 renginiuose, į kuriuos įtrauktos tikslinės grupės. Visi renginiai prisidėjo prie verslumo kultūros diegimo, kontaktų vystymo bei Rietavo žinomumo didinimo. Renginiuose dalyvavo panašus skaičius dalyvių kaip ir 2016 metais – 658 asmenys, neskaitant dalyvių apsilankiusių Rietavo stenduose nacionalinėse ir tarptautinėse parodose bei mugėse. Atsirado įvairesnės renginių tematikos – renginiai skatina inovacijų vystymą ir regiono vystymąsi. Administruojame 5 svetainės ir 6 socialius tinklus, plačiau 8 lentelėje.

Lyginant 2017 metų rezultatus su ankstesniais dviem metais ženkliai viršijome suorganizuotų renginių skaičiumi 2017 m. – 60, kai 2015 m. – 45, (žr. 7 lentelėje)

Parengtos 8 paraiškos tikslinėms grupėms, dvi jų patvirtintos, dėl likusių laukiama sprendimo 2018 metais.

2017 metais Centras vykdė 7 bendradarbiavimo per sieną projektus (žr. 2 entelėje), keturiems iš jų jau pilnai įsibėgėję, o trims vyko pasiruošiamieji darbai – sutarčių pasirašymai, komunikavimo procedūrų įdiegimas, detalus planavimas, ir šių projektų veiklos, kaip ir buvo planuota prasidėjo tik metų pabaigoje.

Per 2017 metus daugiausiai laiko buvo skiriama turizmo skatinimo veikloms, regiono verslumą stiprinančioms veikloms ir finansavimo paieškai. 2017 metų veiklos plane suplanuotos veiklos buvo vykdomos ir kiek viršijo suplanuotus rodiklius. Paklausimai ir konsultacijos vyko sistemingai, rodikliai yra panašūs kaip 2016 metais. Vartotojas ieško būdų kaip greičiau gauti informaciją, todėl atsakymams į paklausimus naudojama vis daugiau virtualių komunikavimo priemonių. Ilgėja konsultacijoms skirtas laikas. Mokymai buvo orientuoti į Centro personalo kvalifikacijos kėlimą, užtikrinant kokybiškas Centro paslaugas turizmo ir verslumo skatinimo veikloje. Rodikliai panašūs kaip 2016 metais. Pasiiekti rodikliai viršijo planuotus, nes dalyvauta nacionalinio lygmens mokymuose turizmo skatinimui ir finansavimo paieškai. Centro organizuoti renginiai buvo didžiąja dalimi orientuoti į turizmo vystymą, inovacijas ir tinklų vystymą.

Lentelė 7. Pagrindinių VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro kiekybinių rodiklių 2014 – 2016 m. palyginimas.

Eil. Nr.	Paslaugos pavadinimas	2015 m	2016 m.	2017 m.	
		Suteiktos paslaugos	Suteiktos paslaugos	Planuotos paslaugos	Suteiktos paslaugos
1.	Paklausimai				
1.1	Skaičius	6030	5376	6000	6000
1.2.	Valandos	320	896	680	800
2.	Konsultacijos				
2.1	Konsultacijos verslo pradžiai				
2.1.1	Valandos	630	672	200	240
2.1.2	Asmenų skaičius	195	168	120	120
2.2	Konsultacijos verslo plėtrai				
2.2.1.	Valandos	290	224	150	163

2.2.2	Asmenų skaičius	65	56	70	68
3.	Mokymai				
3.1.	Vienetai	27	11	12	14
3.2.	Valandų skaičius	185	111	60	150
3.3.	Dalyvių skaičius	497	29	8	41
4.	Renginiai				
4.1.	Vienetai	45	42	16	60
4.2.	Valandų skaičius	490			248
4.3.	Dalyvių skaičius	1241	611	363	620
5.	Turistiniai maršrutai	1	6	6	6
6.	Viešinimas ir komunikavimas				
6.1.	Administruojamos svetainės ir socialinių tinklų paskyros/puslapiai	2 ir 2	4 ir 5	5 ir 6	5 ir 6
6.2.	Informaciniai leidiniai	3	7	7	8

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Poveikis

Naujai registruotų įmonių atsiradimas susijęs su vietos gamintojų ir turizmo paslaugų teikėjų skatinimo veikla. Sukurtos darbo vietos susiję su projektų įgyvendinimu, o taip pat turizmo paslaugų teikimu.

Pritraukta beveik daugiau investicijų nei 2016 metais, nes jau pilnai įgyvendinami 4 bendradarbiavimo per sieną projektai.

Centro teikiamų paslaugų poveikis verslumui skatinti yra stebimas atliekant tikslinių grupių apklausas. Per 2017 metus apklaustos 25 Rietavo organizacijos.

SVV rėmimo fondu pasinaudoja panašus skaičius subjektų kaip ir per praėjusius metus.

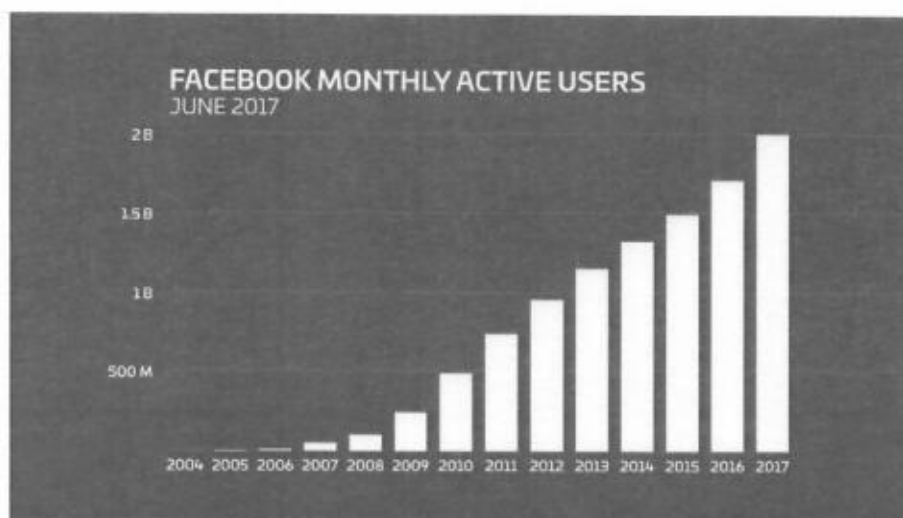
Dar vienas rodiklis - Rietavo TVIC pirminis ekonominės naudos rezultatas. **Dėl Centro teikiamų paslaugų sukuriama ekonominio efekto neapčiuopiamumo, veiklos rezultatus sudėtinga įvertinti kiekybiniais rodikliais: Lietuvoje ir pasaulyje Turizmo informacijos centrų veiklos rezultatai, ekonominė nauda įprastai lieka už įstaigos ribų, o ne jos viduje (t. y. pajamas gauna lankytojų objektų savininkai, maitinimo, apgyvendinimo ir kt. turistams teikiančių paslaugų įmonės). Todėl Turizmo informacijos centrų ekonominis poveikis vertinamas ne pagal tiesiogiai įstaigų gaunamas pajamas (didžioji dalis vykdomų veiklų, teikiamų paslaugų turistams yra nemokamos). Pirminis, elementarus TVIC turizmo veiklos ekonominės naudos rezultatas, t.y. tiesioginis ekonominis poveikis dažniausiai skaičiuojamas sudauginus lankytojų skaičių, turistų nakvynių skaičių su Statistikos departamento skelbiamais tų metų vietinių vienadienių lankytojų vidutinės vienos kelionės išlaidomis; turistų nakvynių skaičių su Statistikos departamento skelbiamais tų metų vidutinės vienos dienos kelionės išlaidas. Taip apskaičiuojamas tik pirminius rezultatus, neapimant netiesioginio ir dirbtinio ekonominio poveikio, kurių bendra suma yra ženkliai didesnė.**

Dar vienas rodiklis - Rietavo TVIC pirminis ekonominės naudos rezultatas. Kiekvienais metais vienadienių lankytojų vidutinės vienos kelionės išlaidų ir vidutinės vienos kelionės išlaidų įkainis keičiasi (2015 m. lankytojų išlaidos – 22,80; kelionės išlaidos – 61,30; 2016m. lankytojų išlaidos – 24,80, kelionės išlaidos – 67,20; 2017 m. lankytojų išlaidos (II ketvirčio) – 23,30; kelionės išlaidos – 55,70). Lyginant praėjusių trijų metų poveikį matomas augimas, 2015 metais bendra darbuotojo pridėtinė vertė siekė 5565,50 euro, o jau 2017 m. 28171,50 euro. 2017 metų reprezentatyvius rezultatus bus galima pamatyti, kai Statistikos departamentas paskelbs (apie birželio mėn.) įkainius. Pirminis ekonominės naudos rezultatas auga, kai auga lankytojų skaičius.

Sąlyginis (neprezantatyvus) 2017 m Rietavo TVIC pirminis ekonominės naudos rezultatas pateikiamas šioje lentelėje. Lyginami 2017 m. TVIC lankytojų, turistų nakvynių 2017 m. skaičiai su 2017 m. II ketvirčio kelionių išlaidomis. Reprezentatyvi lentelė bus galima, kai Statistikos departamentas paskelbs (apie birželio mėn.) 2017 m. vienadienių lankytojų vidutinės vienos kelionės išlaidas.

Per 2017 metus ypač išsiplėtė komunikavimo ir viešinimo veikla. Išleisti leidiniai susiję su turizmo skatinimu Rietavo apylinkėse.

Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras administruoja keturias interneto svetaines: *rietavovic.lt*, *veik.rietave.lt*, *pienokelias.lt*, *rietavovvg.lt* ir *rietavomvvg.lt*. Taip pat prižiūri penkis socialinio tinklo tinklalapius: *Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras*, „*Veik.Rietave.lt*“, „*Pieno kelias*“, „*Mykolinių Meturgis*“, *Vietos veiklos grupė „Rietavo Iniciatyvos“*. Visų išvardintų socialinio tinklo *Facebook* tinklalapių nuorodos nurodytos žemiau pateiktoje 5 lentelėje. Interneto svetainių ir socialinio tinklo tinklalapių duomenys gauti iš oficialios *Google Analytics* žiniatinklio analizės ir ataskaitų teikimo ir *Insights* įžvalgos įrankių, kurie pasižymi aukštu patikimumu su mažiau nei 2% paklaida. Remiantis 8 lentelės duomenimis, galime teigti, kad per pastaruosius metus vyrauja ir sparčiai auga socialinio tinklo tinklalapių naudotojų pasiekiamumas ir aktyvumas. Viena iš priežasčių tai, kad skelbiamas turinys visuose tinklalapiuose yra unikalūs, tiksliai parenkami ir pateikiami laisva forma mūsų aktyviems naudotojams. Taip kasdien augant mūsų aktyviems naudotojams, auga ir pasiekiamumas, tokiu atveju, viešai pateiktą turinį pasiekia ne tik vietos gyventojai.

3 pav. Socialinio tinklo Facebook naudotojų aktyvumo ir pasiekiamumo augimas per pastaruosius metus

Aukščiau pateiktas paveikslėlis atvaizduoja kiek per pastaruosius metus augo socialinio tinklo *Facebook* naudotojų aktyvumas ir pasiekiamumas, remiantis *Techcrunch* interneto svetainėje pateiktais duomenimis, 2017 m. birželio mėnesį naudotojų skaičius perkopė net 2 milijonus (žr. 1 pav.). Matomas vienas akivaizdus dalykas – socialiniai tinklai apima vis didesnę gyventojų dalį ir kasdien tampa didesne kasdienio gyvenimo dalimi, ko pasekoje, kasmet sulaukiame gausios naudotojų pasiekiamumo socialinio tinklo tinklalapiuose.

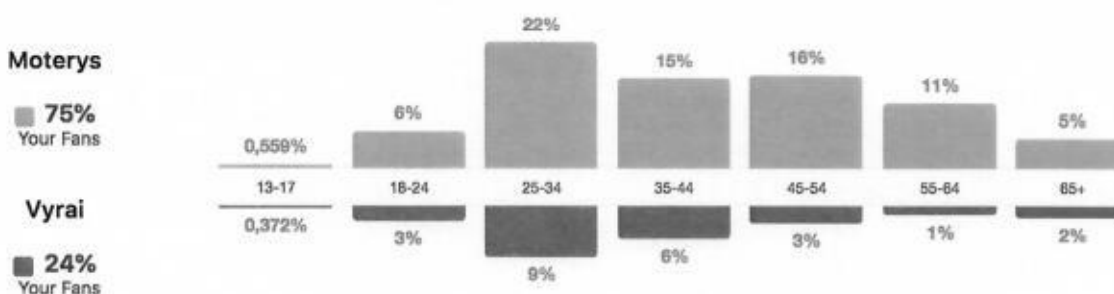
2017 m. sausio 20 – 22 dienomis Rietavo turizmo ir verslo informacijos centras dalyvavo tarptautinėje turizmo ir aktyvaus laisvalaikio parodoje. Šiuo laikotarpiu žmonių **susidomėjimas** ir **informacijos pasiekiamumas** Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro veikla ir dalyvavimu šiame renginyje išaugo rekordiškai daug (64,01%) lyginant su 2016 m. nuo sausio iki gegužės mėnesio vykusiais renginiais ir gauta įrašų informacija.

2017.01.24 15:36		ADVENTUR 2017			516		1,6K 75		Paryškinti skelbimą
2017.01.24 15:52		ADVENTUR 2017			385		2,7K 59		Paryškinti skelbimą
2017.01.23 17:55		ADVENTUR 2017			910		4,7K 226		Paryškinti skelbimą
2017.01.21 17:58		Tiesioginės akimirkos iš Litexpo Adventur2017 @			2,4K		446 128		Paryškinti skelbimą
2017.01.21 12:00		Tiesiogiai iš Litexpo Adv entur2017 @ @ @ @ @ uželk			850		228 49		Paryškinti skelbimą
2017.01.19 16:49		Atvykome @			398		83 11		Paryškinti skelbimą
2017.01.19 12:25		Adventur 2017- mes atvykstam @			1,9K		463 92		Paryškinti skelbimą

4 pav. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro socialinio tinklo tinklalapio naudotojų pasiekiamumas 2017 m. sausio 20 – 22 d. laikotarpiu

Aukščiau pateiktas paveikslėlis atvaizduoja visus paskelbtus įrašus per nustatytą laikotarpį. Spalvoti stulpeliai atvaizduoja naudotojų srautus – ties viduriu surikiuoti stulpeliai parodo organiską naudotojų pasiekiamumo kiekį, pvž: *tiesioginės akimirkos iš Litexpo Adventur 2017 m.* paskelbtas įrašas sulaukė 2,4K unikalių ir sugrįžtančių naudotojų pasiekiamumo kiekį, o kitos spalvos stulpeliai analogiškai nurodo kiek naujų ir sugrįžtančių naudotojų bent kartą peržiūrėjo, pateikė atsiliepimą ar interaktyviai sąveikavo su paskelbtu įrašu. Pagrindinė išaugimo priežastis – kviestinių svečių pasirodymų užfiksavimas ir vaizdinės medžiagos pateikimas socialinio tinklo tinklalapyje naudojant minimalią įrangą (vaizdo kamerą, nešiojamą kompiuterį ar net mobilųjį telefoną). Galime teigti, kad dalyvaudami tokiose tarptautinėse parodose ir atstovaudami Rietavą, sulaukiame didelio susidomėjimo ir įsitraukimo iš mūsų krašto ir kitų piliečių.

Verta paminėti, kad nuoseklus laisvos formos turinio skelbimas socialinio tinklo tinklalapiuose gali skatinti mažesnę naudotojų aktyvumą mūsų interneto svetainėse. Atsiradus naujiems **Facebook** socialinio tinklo pakeitimams, pasikeitę publikuotų įrašų vizualinis atvaizdavimas įterpiant tiesiogines interneto svetainių nuorodas, tad vengiant informacijos duplikavimo buvo nuspręsta eksperimentiniu būdu neskelbti vienodos informacijos tiek mūsų socialinio tinklo tinklalapiuose, tiek interneto svetainėse ir tikėtina, kad tai turėjo tam tikros įtakos mūsų aktyvių interneto svetainių naudotojų kritimui. Taip pat, interneto svetainėse talpinamas turinys dažniausiai pasižymi formalumu, statiška vizualizacija, kuri nėra būdinga, ypač, jaunai auditorijai. Remiantis **Insight** įžvalgos priemone, **/rietavovic** socialinio tinklo tinklalapio didžiausios naudotojų dalies (vyrų ir moterų) amžius svyruoja tarp 25 – 34 metų.

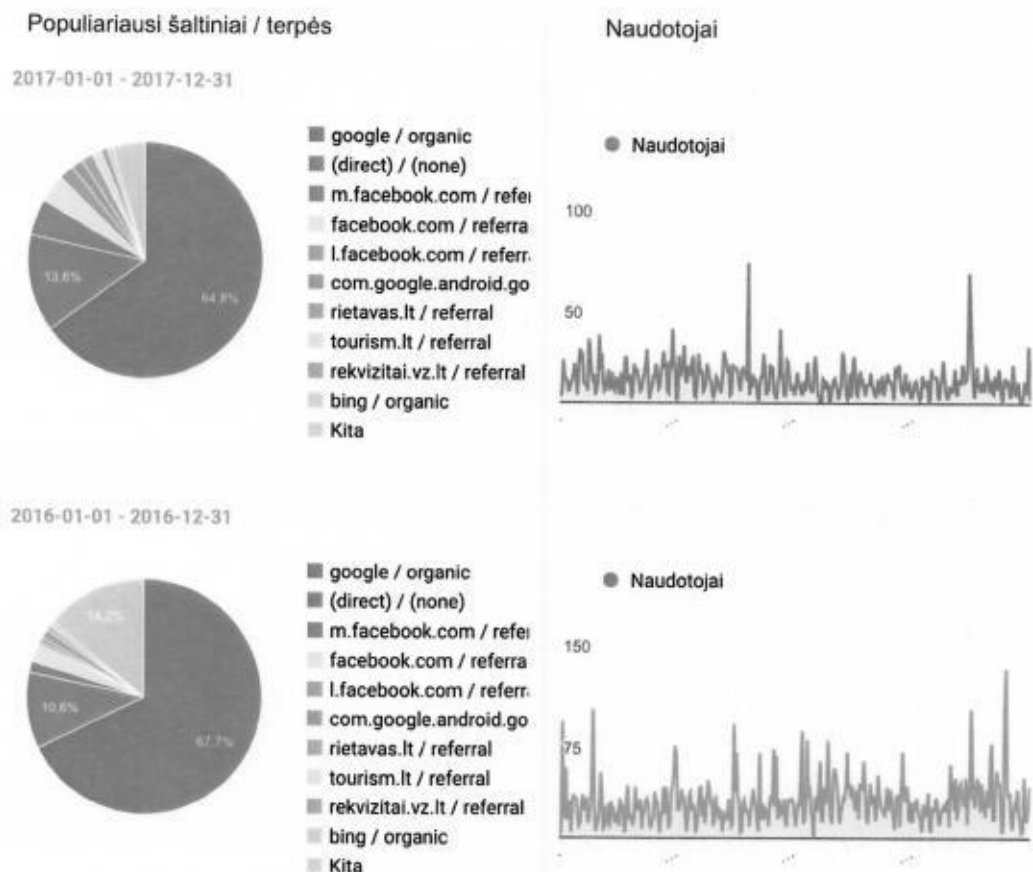

5 pav. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro socialinio tinklo naudotojų amžiaus palyginimas

Aukščiau pateikti demografiniai duomenys atvaizduoja **/rietavovic** socialinio tinklo tinklalapio užsiprenumeravusių naudotojų amžių, kurie buvo gauti iš jų pačių sukurtų ir patvirtintų anketų.

Verta paminėti, jog Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro esama interneto svetainė turi keletą trūkumų ir šiuo metu neatitinka mūsų poreikių. Vienas iš pagrindinių trūkumų tai, kad interneto svetainė buvo sukurta statiškai informacijai pateikti ir atsiradus poreikiui įterpti vaizdingą su turizmu susijusį turinį

(grafinę medžiagą su interaktyviais elementais) tapo sudėtinga tai atlikti nes esamos interneto svetainės turinio pateikimas yra „įspraustas“ į nustatytus rėmus ir ribas (administravimo požiūriu), kurių taip pat negalime peržengti. Turime galvoti apie atnaujintą minimalistinį interneto svetainės dizainą – temą (nekeičiant turinio tvarkymo sistemos) kaip ir kuo paprasčiau bei vaizdingiau pateikti naudotojui informaciją susijusią su Rietavo krašto turizmu ir ne tik. Kitas trūkumas, prastas paieškos sistemos optimizavimas: kokybiškų atgalinių nuorodų, straipsnių nebuvimas skatina unikalių ir sugrįžtančių naudotojų smukimą. Žemiau pateiktas paveikslėlis atvaizduoja interneto svetainės referalų aktyvumo duomenis lyginant pasirinktus 2016 – 2017 m. laikotarpius.

6 pav. Interneto svetainės referalai ir atgalinės nuorodos

Aukščiau pateikta apžvalga (žr. 4 pav.) nurodo visus egzistuojančius interneto svetainės referalus ir atgalines nuorodas. Akivaizdžiai matomas paieškos sistemos ir tiesioginio nukreipimo naudotojų pasiekiamumo smukimas lyginant praėjusių metų laikotarpį su 2016 metais. Galime teigti, kad interneto svetainės **SEO** strategija dar nėra pilnai išvystyta, trūksta laisvos formos rašytinių straipsnių, apžvalgų, atsiliepimų – įvertinimų apie mūsų Rietavo krašto lankytinas vietas, objektus ir t.t., tiek iš mūsų, tiek iš apsilankiusių turistų pusės. Vienintelis sprendimas – vystyti paieškos sistemos optimizavimą, pritraukti ir kurti kuo didesnę išliekamąją ryšį su naudotoju, įvertinti ir atnaujinti esamos interneto svetainės naudotojo sąsają (dizainą – temą) remiantis anksčiau nurodytais pastebėjimais.

Minios finansavimo platformos **veik.rietave.lt** interneto svetainės naudotojų kiekis nukrito 28,93% lyginant su 2016 m. Remiantis **Google Analytics** įrankiu, matome, kad nukrito naudotojų nukreipimo kiekis iš skirtingų referalų: paieškos sistemos, tiesioginių nukreipimų ir socialinio tinklo tinklalapio, taip pat trūksta ir naujų, aktyvesnių atgalinių nuorodų (tarpininkavimo su kitomis interneto svetainėmis). Lyginant šiuos pasirinktus laikotarpius, galime teigti, kad suprastėjo turinys: sustojo ar suprastėjo naujų projektų, idėjų kūrimas, vietos gamintojų/amatininkų bei lankytinų vietų, renginių ar skelbimų talpinimas ir jų viešinimas per socialinio tinklo tinklalapį naudojant jų tiesiogines interneto svetainės nuorodas. Kita priežastis kuri gali

lemti mažesni naujų ar sugrįžtančių naudotojų pritraukimą ir aktyvumą tai, kad interneto svetainės naudotojo sąsaja nėra pritaikyta mobiliųjų įrenginių ekranų dydžiams, o tuo tarpu interneto svetainės turinį per 2017 metus 31,93% visų naudotojų stebėjo per mobiliuosius įrenginius. Žemiau pateiktas paveikslėlis nurodo *veik.rietave.lt* interneto svetainės unikalių ir sugrįžtančių naudotojų įrenginių tipus per nurodytą 2016 – 2017 m. laikotarpį.

1. desktop			
2017-01-01 - 2017-12-31	1 892 (63,60 %)	1 861 (63,32 %)	2 599 (66,20 %)
2016-01-01 - 2016-12-31	3 161 (75,42 %)	3 105 (75,38 %)	5 009 (78,94 %)
Pokytis, %	-40,15 %	-40,06 %	-48,11 %
2. mobile			
2017-01-01 - 2017-12-31	950 (31,93 %)	945 (32,15 %)	1 163 (29,62 %)
2016-01-01 - 2016-12-31	863 (20,59 %)	849 (20,61 %)	1 135 (17,89 %)
Pokytis, %	10,08 %	11,31 %	2,47 %
3. tablet			
2017-01-01 - 2017-12-31	133 (4,47 %)	133 (4,53 %)	164 (4,18 %)
2016-01-01 - 2016-12-31	167 (3,98 %)	165 (4,01 %)	201 (3,17 %)
Pokytis, %	-20,36 %	-19,39 %	-18,41 %

7 pav. Interneto svetainės naujų ir sugrįžtančių per nustatytą laikotarpį įrenginių tipai

Aukščiau nurodyti skirtingų įrenginių tipai (žr. 6 pav.) su kuriais dažniausiai naudotojai aplanko *veik.rietave.lt* interneto svetainę. Lyginant 2016 ir 2017 metų skirtingų įrenginių naudojimą, matome, kad vis dar didžioji naudotojų dalis interneto svetainę peržiūri naudodamiesi stacionarius arba nešiojamus kompiuterius. Kita naudotojų grupė – „išmaniųjų“ kasmet auga, nuo 2016 m. naudotojų naudojimas mažesniais įrenginiais išaugo 10,8%, tačiau šito įrenginių tipo naudojimo atmetimo rodiklis islieka gan aukštas, net 74,20%, o tai reiškia, kad naujas ar sugrįžtantis naudotojas nepaėjęs nei minutei jau uždaro ar baigia sąveiką su interneto svetaine. Vienintelis įmanomas sprendimas sumažinant šį atmetimo rodiklį – interneto svetainės naudotojo sąsajos pritaikymas mažesnių įrenginių ekranų dydžiams. Žemiau pateikiama *veik.rietave.lt* interneto svetainės grafinės naudotojo sąsajos ekrano kopija.

8 pav. veik.rieta.lt interneto svetainės pagrindinio tinklalapio naudotojo sąsaja

Aukščiau pateiktas paveikslėlis atvaizduoja *veik.rieta.lt* grafinės naudotojo sąsajos ekrano kopiją naudojant mobiliąjį įrenginį. Galime teigti, kad aiškiai matoma vienintelė projektų skiltis, tačiau likusi interneto svetainės laukai yra sunkiai įžiūrimi. Tokiu atveju, naudotojas privalo naudoti mobilaus įrenginio priartinimo, atitraukimo funkcijas, o tai kelia papildomų veiksmų, o ypač, jeigu naudotojas turi negalios sutrikimų. Vienintelis sprendimas – pritaikyti interneto svetainės naudotojo sąsają mažesnių įrenginių ekranų dydžiams sugrupuojant elementus, sekcijos blokus vertikalčiai, padidinant antraščių, paragrafų teksto laukus ir sukuriant išskleidžiamą bei ryškiai matomą interneto svetainės navigaciją.

Lentelė 8. VšĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro kitų rodiklių 2015 – 2017 m. palyginimas.

Eil. Nr.	Veikla	2015 m.	2016 m.	2017 m.
1.	Verslo planai	9	2	6
2.	Parengta paraiškų verslininkams	9	4	4
	Procentas finansuotų paraiškų	75 proc.	100 proc.	25 proc. ¹
3.	Parengta paraiškų įstaigos veiklos plėtojimui	8 vnt.	16 vnt. parengta ² 12 vnt. pateikta	3 parengtos, 3 pateiktos, 3 finansuotos
	Pritrauktos lėšos įstaigos veiklos plėtojimui	150913,97 Eur	41724,00 Eur ³	164978,22 eur
4.	Darbas su tikslinėmis grupėmis	Renginių: 35 vnt. Dalyvių sk. 508 asm. Paraiškų: 1 vnt. Gavusių finansavimą: 1 vnt.	Renginių 42 vnt. Dalyvių 611 asm. Paraiškų 4 vnt. Gavusių finansavimą: 4 vnt. ⁴	Renginių 60 Dalyvių 620 Paraiškų 8 Gavusių finansavimą ⁵

¹ Sprendimas dėl trijų paraiškų 2018 metais.

² Paraiškos rengtos kartu su partneriais.

³ Gautas finansavimas dviem projektams iš Pietų Baltijos programos 230238,00 eurų, per 2016 m. panaudota 41724,00 eurais

5.	Verslumą ir verslumo kultūrą ugdančios priemonės	Renginių: 10 vnt. Dalyvių sk.: 733 asm.	Dalyvauta renginių: 19 vnt. Dalyvių: 950 ⁶	Dalyvauta renginių: 29 vnt. (tarptautiniai ir nacionaliniai) Dalyvių 64 ⁷
6.	Viešinimas ir komunikavimas			
6.1	Išleista informacinių biuletenių	3 vnt.	7 vnt.	7 vnt.
	Išleista informacinių leidinių	6 vnt.	1 vnt.	1 vnt. ⁸
6.2	Administruojami tinklalapiai ir socialinių tinklų paskyros/puslapiai			
6.2.1	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro interneto svetainė (rietavovic.lt)	5808 naudotojai	4265 naudotojai	3097 naudotojai
6.2.2	Minios finansavimo platforma (veik.rietave.lt)	7431 naudotojai	4187 naudotojai	2975 naudotojai
6.2.3	Pieno kelio maršruto interneto svetainė (pienokelias.lt)	Nėra duomenų	1574 naudotojai	3025 naudotojai
6.2.4	Vietos veiklos grupės „Rietavo iniciatyvos“ interneto svetainė (rietavovvg.lt)	83579 paspaudimai	77145 paspaudimai	126700 paspaudimai
6.2.5	Rietavo miesto vietos veiklos grupės interneto svetainė (rietavomvvg.lt)	Nėra duomenų	Nėra duomenų	Nėra duomenų
6.2.6	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro socialinio tinklo tinklalapis (/RietavoTVIC)	4509 publikuotų įrašų pasiekiamumas	22245 pasiekiamumas	63591 pasiekiamumas
6.2.7	Minios finansavimo platformos socialinio tinklo tinklalapis (/veik.rietave)	12295 publikuotų įrašų pasiekiamumas	25049 pasiekiamumas	40565 pasiekiamumas
6.2.8	Pieno kelio maršruto socialinio tinklo tinklalapis (/pienokelias.lt)	Nėra duomenų	12644 pasiekiamumas	10314 pasiekiamumas
6.2.9	Vietos veiklos grupės „Rietavo iniciatyvos“ socialinio tinklo tinklalapis (/rietavomvvg.lt)	Nėra duomenų	65 pasiekiamumas	1334 pasiekiamumas

⁴ 2 „Unikali žemaitiškų žodžių knyga“, „Rožių promenada Rietave“ (veik.rietave.lt), Rietavo miesto vietos plėtros strategija, Rietavo miesto plėtros strategijos įgyvendinimo administravimas.

⁵ 6 paraiškų finansavimo sprendimas priimamas 2018 metais

⁶ Kiekviename renginyje vidutiniškai dalyvavo po 40 žmonių

⁷ Į šį skaičių neįtraukti lankytojai apsilankę Rietavo stenduose ADVENTUR ir Hanza dienų parodose

⁸ Rietavo turistinis žemėlapis lietuvių ir anglų kalbomis, po 3000 egz kiekvieno

6.2.1 0	Rietavo miesto vietos veiklos grupės socialinio tinklo tinklalapis (rietavomvvg.lt)	Nėra duomenų	Nėra duomenų	5471 pasiekiamumas
6.2.1 1	Mykolinių meturgio socialinio tinklo tinklalapis (Mykoliniu Meturgis)	Nėra duomenų	4167 pasiekiamumas	15536 pasiekiamumas
6.2.1 2	Socialinio tinklo vaizdo įrašų kanalas	3736 peržiūros	2994 peržiūros	4203 peržiūros

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Paspaudimų kiekis – vienam naudotojui vieno seanso metu vidutiniškai tenka nuo 24 iki 32 paspaudimų (priklauso nuo interneto svetainės), pvz: vienas naudotojas dažniausiai peržiūri tris interneto svetainės tinklalapius, o tuo metu įvyksta 72 – 96 paspaudimai.

Publikuotų įrašų pasiekiamumo kiekis parodo kiek iš viso naudotojų pasiekė socialiniame tinkle (nurodytu laikotarpiu) publikuoti visi įrašai. Taip pat pasiekiamumas apima dvi naudotojų grupes, tuos, kurie seka Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro veiklą ir yra užsiprenumeravę gauti pirmi mūsų paskelbtus įrašus ir tuos, kurie neseka ir nėra užsiprenumeravę, bet galiausiai juos pasiekia nes užtenka, kad vienas iš draugų, kolegų ar šeimos narių paspaustų mėgti, dalintis ar emocijos interaktyvų mygtuką ant bet kurio mūsų paskelbto įrašo ir tuomet šis asmuo matys savo laiko juostoje tai ko nėra užsiprenumeravęs. Naudotojai – nauji ir sugrįžtantys naudotojai kurie bent kartą buvo apsilankę (nurodytu laikotarpiu) interneto svetainėje. Peržiūrų skaičius – kiekis nurodo kiek naujų ir sugrįžtančių naudotojų peržiūrėjo (nurodytu laiku) paskelbtus vaizdo įrašus. Nėra duomenų – nėra pakankamai duomenų pateikti tikslios informacijos.

Lentelė 9. VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro poveikio rodiklių 2015 – 2017 m. palyginimas

Eil. Nr.	Veikla	2015 m.	2016 m.	2017 m.
1.	Įregistruotų įmonių skaičius (skaičiuojant su verslo liudijimais ir individualios veiklos pažymėjimais)	10	14	16
2.	Sukurtų naujų darbo vietų ir išlaikytų darbo vietų skaičius (įskaitant individualios veiklos pažymėjimus)	82	79	54
3.	Pritrauktos investicijos regiono verslo plėtrai	213187,97 Eur	122177,20 Eur ⁹	164978,22 Eur ¹⁰
3.1.	Parengtos paraiškos	Parengtos 8 paraiškos įstaigos veiklos plėtojimui ¹¹	Parengtos 16, pateikta 12, finansuotos 312 paraiškos įstaigos veiklos plėtojimui	Parengtos, pateiktos ir finansuotos 4 paraiškos įstaigos veiklos plėtojimui

⁹ Centro projektai – 41724,00 eurai; Rietavo miesto VVG-78817,00 eurai; Minios finansavimo paramos platforma VEIK.RIETAVE-1636,20 eurai; Iš viso – 122177,20 eurų

¹⁰ Centro vykdomi projektai

¹¹ (5 Pietų Baltijos programai, 1 Vystomojo bendradarbiavimo ir paramos demokratijai programai, 2 Baltijos jūros regiono Interreg programai)

¹² Plačiau 3 lentelėje

		Parengtos 9 paraiškos verslininkams ¹³	4 paraiškos verslininkams	4 paraiškos¹⁴
		Parengta 1 paraiška regiono tikslinėms grupėms	Parengtos, finansuotos ir administruotos 4 paraiškos 15 tikslinėms grupėms	Parengtos 8 paraiškos, finansuotos 2 paraiškos tikslinėms grupėms
4.	SVV subjektai, gavę finansinę paramą iš SVV paramos fondo (lėšų suma)	Iš SVV rėmimo fondo paramą gavo 12 subjektų už 3200,00 eurus; Iš Žemės ūkio rėmimo fondo paramą gavo 21 subjektas už 2900,00 eurus.	Iš SVV rėmimo fondo paramą gavo 8 subjektų už 2900,00 eurus; Iš Žemės ūkio rėmimo fondo paramą gavo 12 subjektas už 1975,00 eurus.	Iš SVV rėmimo fondo paramą gavo 10 subjektų už 3365,42 eurus; Iš Žemės ūkio rėmimo fondo paramą gavo 12 subjektas už 1975,00 eurus.
5.	TVIC teikiamų paslaugų kokybės ir poveikio verslui vertinimas (regiono verslininkų apklausos ir nuomonės tyrimai)	5 fokus grupių interviu apie projektų tematikos aktualumą 30-ties vietos gamintojų apklausa	32 Pieno kelio maršruto dalyvių apklausa aiškinantis jų konsultavimo ir mokymosi poreikius	25 Rietavo organizacijų interviu-apklausa
6.	Turistų ir lankytojų srautai Rietavo savivaldybėje	10826 ¹⁶	62147 ¹⁷	63494
7.	Rietavo TVIC pirminis ekonominės naudos rezultatas ¹⁸	5565,50	18445,60	28171,5¹⁹

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

4. CENTRO GAUTOS LĖŠOS IR JŲ ŠALTINIAI PER FINANSINIUS METUS IR ŠIŲ LĖŠŲ PANAUDOJIMAS PAGAL EKONOMINĖS KLASIFIKACIJOS STRAIPSNIUS

Centro pagrindiniai pajamų šaltiniai yra vykdomi projektai ir teikiamos paslaugos. Žemiau esančioje lentelėje (Lentelė 10) pateikta palyginamoji informacija apie gautas lėšas, šaltinius bei sumas per 2015-2017 m. Lėšų šaltiniai bei sumos procentinis pasiskirstymas, pateikta pav. 6.

¹³ 5 Rietavo savivaldybės kaimo vietovių plėtros strategijai/LEADER programa, 3 SVV programai

¹⁴ 3 Rietavo miesto VVG, 1 SVV fondai

¹⁵ „Unikali žemaitiškų žodžių knyga“, „Rožių promenade Rietave“ (veik.rietave.lt), Rietavo miesto vietos plėtros strategija, Rietavo miesto plėtros strategijos įgyvendinimo administravimas (Europos socialinis fondas)

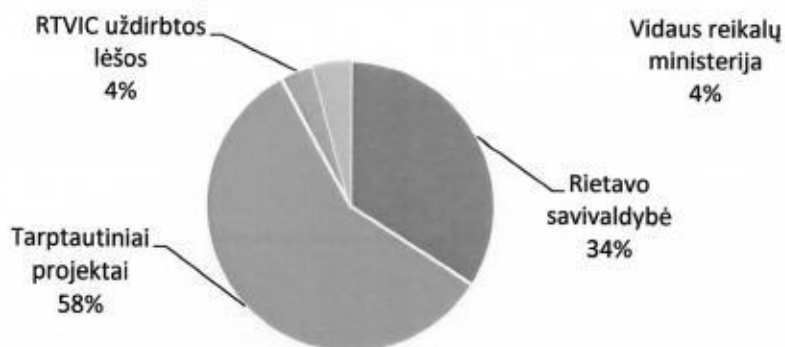
¹⁶ Rietavo Oginskių kultūros istorijos muziejaus ir Tverų turizmo centro duomenimis

¹⁷ Duomenys iš 40 proc. apklaustų respondentų. Respondentai dar nėra įpratę pateikti duomenis, nes tik 2016 metai pradėtas sistemingas duomenų rinkimas.

¹⁸ Lyginami 2017 m. TVIC lankytojų, turistų nakvynių 2017 m. skaičiai su 2017 m. II ketvirčio kelionių išlaidomis. Reprezentatyvi lentelė bus galima, kai Statistikos departamentas paskelbs (apie birželio mėn.) 2017 m. vieniadienių lankytojų vidutinės vienos kelionės išlaidas.

¹⁹ Sukuriama 1 Rietavo TVIC darbuotojo pridėtinė vertė, EUR

RIETAVO TVIC PAJAMŲ ŠALTINIAI PER 2016 METUS

Pav. 9. Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro pajamos per 2017 metus, procentais.

Veiklos rezultatų ataskaita, balansas ir aiškinamasis raštas pateikiami kaip priedas prie Centro veiklos ataskaitos. Ataskaitinio laikotarpio finansinės veiklos rezultatas yra teigiamas: **-400,05 eurai**.

Lentelė 10. VŠĮ Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro palyginamoji 2015-2017 m. finansinė ataskaita

Eil.Nr.	Metrikos pavadinimas	2015 m. (eur.)	Proc.	2016 m. (eur.)	Proc.	2017m. (eur.)	Proc.
1.	Pajamos viso:	150913,97	100	66971,51	100	165978,22	100
1.1.	Rietavo savivaldybė	9680,00	6,41	22740,00	33,95	30000,00	18,07
1.2.	Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro uždirbamos lėšos	69308,91	45,93	2507,51	3,74	3221,52	1,94
1.3.	Lietuvos darbo birža	524,86	0,35	0,00	0,00	0,00	0,00
1.4.	Vidaus reikalų ministerija	4068,12	2,70	2849,54	4,25	11909,64	7,18
1.5.	Tarptautiniai projektai	46107,80	30,55	38874,46	58,05	120847,06	72,81
1.5.1.	Projektas „BCP – Business Culture Partnership	20201,90	43,81	0,00	0,00	0,00	0,00
1.5.2.	Projektas „SBTP – South Baltic Training Programme“	20165,57	43,74	0,00	0,00	0,00	0,00
1.5.3.	Projektas CTCC – Creative Traditional Companies Cooperation	3400,00	7,37	0,00	0,00	10008,80	8,28
1.5.4.	Projektas „BBVET – Boosting Business Integration through Jodint VET Education“	2340,33	5,08	13625,98	35,05	44896,59	37,15
1.5.5.	Projektas „LCL – Low Carbon Logistics“	0,00	0,00	18668,83	48,02	26436,02	21,88
1.5.6.	Kiti Tarptautiniai projektai kur finansuojamos išlaidos	0,00	0,00	6579,65	16,93	0,00	0,00

1.5.7.	Projektas BEE Lab“	0,00	0,00	0,00	0,00	39505,65	32,69
1.6.	Nacionalinė mokėjimo agentūra, projektas „Vietos produktų vertės didinimas Rietavo savivaldybėje“	6897,32	4,57	0,00	0,00	0,00	0,00
1.7.	Užsienio reikalų ministerija, projektas „Keliamie į užsienį – moterų socialinio ir ekonominio aktyvumo skatinimas ir tinklaveika tarp ES ir Rytų Europos“	14326,96	9,49	0,00	0,00	0,00	0,00
2.	Veiklos sąnaudos	129894,00	100	85389,00	100	165578,00	100
2.1.	Nusidėvėjimas	5619,00	4,33	672,00	0,79	420,00	0,25
2.2.	Darbuotojų išlaikymas	47314,00	36,43	52223,00	61,16	92032,00	55,58
2.3.	Palūkanos	760,00	0,59	337,00	0,39	2198,00	1,33
2.4.	Patalpų išlaikymas	2845,00	2,19	2930,00	3,43	2101,00	1,27
2.5.	Ryšių	3902,00	3,00	4099,00	4,80	4469,00	2,70
2.6.	Transporto išlaidos	5002,00	3,85	10081,00	11,81	7217,00	4,36
2.7.	Kitos veiklos išlaidos (komandiruočių, reng. Org., reprezentacinių prekių, banko mok., kanc. ir kitos išl. susijusios su pagrindine centro veikla)	63147,00	48,61	15046,00	17,62	56061,00	33,86
2.8.	Ankstesnių laikotarpių klaidų taisymas	1305,00	1,00	0,00	0,00	1079,54	0,65
3.	Veiklos pelnas/nuostolis	21020,00		-18418,00		400,00	

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

Išsami pajamų ir išlaidų analizė pateikiama aiškinamajame rašte prie finansinės atskaitomybės.

5. INFORMACIJA APIE CENTRO ILGALAIKĮ TURTĄ PER FINANSINIUS METUS

2017 m. gruodžio 31 d. ilgalaikio turto nusidėvėjimo skaičiavimo žiniaraščio duomenimis ilgalaikio turto likutinė vertė – **256000,30 eurų**. iš kurio:

Materialaus ilgalaikio turto likutinė vertė – 253619,32 eurų.

Nematerialaus ilgalaikio turto likutinė vertė – 2380,98 eurų.

Plačiau apie Centro turimą ilgalaikį turtą aprašoma aiškinamajame rašte prie finansinės atskaitomybės.

6. CENTRO SĄNAUDOS PER FINANSINIUS METUS, IŠ JŲ IŠLAIDOS DARBO UŽMOKESČIUI

2017 m. Centro sąnaudos sudarė **163545,43 eurų**. Iš jų darbo užmokesčiui **91969,75 Eur**

Plačiau apie Centro patirtas sąnaudas aprašoma aiškinamajame rašte prie finansinės atskaitomybės.

6.1 Centro darbuotojų skaičius finansinių metų pradžioje ir pabaigoje

2017 m. pabaigoje Centre dirbo 6 darbuotojai, Centro direktorės, buhalterės – konsultantės, projektų administratorės, turizmo specialistės, informacinių technologijų ir ryšių sistemų specialisto ir projekto buhalterės pareigose detaliau pateikta 11 lentelėje.

Centre praktiką atlieka studentai, kurie po to susiranda gerai apmokamus darbus. Per 2017 metus praktiką Centre atliko 1 studentė.

Centras turėjo 2 savanorius.

Lentelė 11. Centro etatų skaičius ketvirčiais

Eil. Nr.	Etatai	I ketv.	II ketv.	III ketv.	IV ketv.
DARBUOTOJAI DIRBANTYS SU NETERMINUOTOMIS DARBO SUTARTIMIS					
1	Direktorius	0,75	0,75	0,75	0,75
2	Buhalterė	1.00	1.00	1.00	1.00
3	Vadybininkė	-	-	-	-
4.	Turizmo specialistė	1.00	1.00	1.00	1.00
DARBUOTOJAI DIRBANTYS SU NETERMINUOTOMIS DARBO SUTARTIMIS PRIE PROJEKTŲ					
1	Projektų vadovas	0.75	0.75	0.75	0.75
2	Projektų administratorius	1.00	1.00	1.00	1.00
4	Projektų komunikatorė	1.00			
5	IT specialistas	0.25	0.25	0.00	1.00
6.	Projektų buhalteris		0.25	0.25	0.25
Balansas viso (etatai)		5.75	5.00	4.75	5.75

Šaltinis: Rietavo turizmo ir verslo informacijos centro surinkti duomenys

6.2 Informacija apie viešosios įstaigos vadovą

Įstaigos vadovas – Laima Dockevičienė, gimusi 1966 m. vasario 10 d. Laima Dockevičienė turi viešojo administravimo magistro laipsnį bei edukologijos krypties antros pakopos profesijos Lyderystės ir vadovavimo psichologijos studijas. Laima Dockevičienė šiame centre dirba nuo 2003 m. spalio 28 d. Direktorės stažas 15 metų.

2017 m. Centro direktorės darbo užmokesčio sąnaudos – 18836,28 eurų. Tame skaičiuje priskaityta darbo užmokesčio 12963,13 eurai, mokesčiai į Sodrą 30,98 % - 5835,48 eurai ir garantinį fondą 0,02 % – 37,67 eurai. Dalis Centro direktorės darbo užmokesčio buvo dengiamas iš tarptautinių projektų "LCL - Low Carbon Logistics" Nr. STHB.03.01.00-SE-0008/15 ir CTCC - „Creative Traditional Companies Cooperation (Kūrybinių tradicinių įmonių bendradarbiavimas) Nr. STHB.01.02.00-DE-0077/16 lėšų skirtų darbo užmokesčiui, kurį sudarė 11224,82 eurų suma.

7. CENTRO IŠLAIDOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ KIEKVIENO NARIO DARBO UŽMOKESČIUI IR KITOMS ĮSTAIGOS KOLEGIALIŲ ORGANŲ NARIŲ IŠMOKOMS

2017 m. išlaidų kolegialių organų kiekvieno nario darbo užmokesčiui ir kitų įstaigos kolegialių organų narių išmokų nebuvo.

8. VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS IŠLAIDOS IŠMOKOMS SU VIEŠOSIOS ĮSTAIGOS DALININKAIS SUSIJUSIEMS ASMENIMS, NURODYTIEMS VIEŠŲJŲ ĮSTAIGŲ ĮSTATYMO 3 STRAIPSNIO DALYJE

2017 m. išlaidų išmokoms su viešosios įstaigos dalininkais susijusiems asmenims, nurodytiems viešųjų įstaigų įstatymo 3 straipsnio 3 dalyje, nebuvo.

TRUMPA SMULKIOJO IR VIDUTINIO VERSLO SITUACIJOS RIETAVO SAVIVALDYBĖJE APŽVALGA

1. Geografinė ir demografinė situacija

Rietavo savivaldybė yra įsikūrusi patogioje geografinėje padėtyje, Pietų Baltijos regione. Sankirtoje išvystyto kelių tinklo, miškingoje teritorijoje.

Rietavo savivaldybėje žemės našumas yra 33 proc. balai, kai vidutinis žemės našumo balas Lietuvoje 39,1 proc.

Rietavo savivaldybė yra Telšių apskrities pietuose ir užima **586 km² teritoriją** (žemės ūkio naudmenos – 37%, miškų – 51%, vandenų – 1,53% ir kt.). Rajono administracinis centras - Rietavas. Savivaldybės teritorijoje yra 5 seniūnijos: Rietavo, Medingėnų, Daugėdų, Tverų kaimiškos ir Rietavo miesto seniūnijos. Rietavo savivaldybė ribojasi: rytinėje pusėje – Telšių raj., šiaurinėje – Plungės raj., vakarinėje – Klaipėdos raj., pietinėje – Šilalės raj.

Beveik visa savivaldybės teritorija (išskyrus rytinę dalį) išsidėsčiusi monotoniško reljefo Vakarų Žemaičių plynaukštėje, kuri priklauso Žemaičių aukštumai. Rytinė dalis taip pat priklauso Žemaičių aukštumai, tačiau čia reljefas įvairesnis. Rytinėje dalyje iškilusi aukščiausia savivaldybės vieta – Lopaičių kalnas (210,6 m). Žemiausios savivaldybės vietos yra pietinėje dalyje, Jūros ir Aitros upių slėniuose.

Rietavo savivaldybė ypač patogi turizmo požiūriu: pietuose ją kerta automagistralė Kaunas-Klaipėda, rytuose ribojasi su Varnių regioniniu parku, šiaurėje – su Žemaitijos nacionaliniu parku. Savivaldybės rekreacinį gamtinį potencialą formuoja 5 valstybiniai draustiniai. Savivaldybėje gana gausu gamtinių ir kultūrinių išteklių – poilsiauti tinkamų ežerų, miškų, yra vaizdingas kalvotasis Žemaičių aukštumų kraštovaizdis, savitas etnografinis palikimas. Tai sukuria kartu ir rekreacinio gamtinio turizmo plėtros potencialą.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenimis 2018 m. pradžioje **Rietavo savivaldybėje gyvena 7553 nuolatinių gyventojų** arba apytiksliai 0,27 proc. Lietuvos gyventojų., tai sudarė 4,88 proc. Telšių apskrities gyventojų. 2018 m. pradžioje gyventojų skaičius sumažėjo 174 gyventojų, lyginant su 2015 m. vidutiniškai Rietavas per metus netenka po 150 gyv., išskyrus 2016 m., per kuriuos netekome 211 gyv. (Plačiau pateikta 4,5 pav).

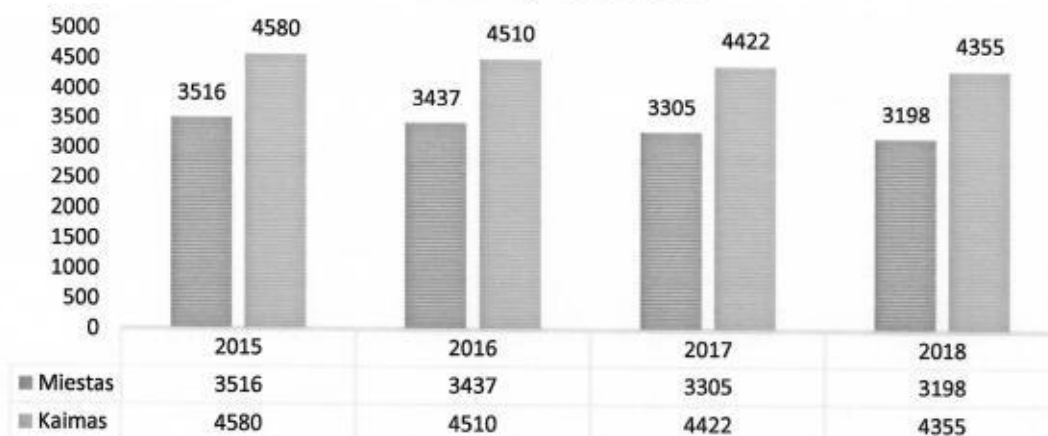
Tačiau remiantis Centro lankytojais, pokalbiais su Rietavo įstaigų atstovais ir arba būstų, namų kainomis Rietavo yra pastebimas gyventojų pagausėjimas

10 pav. Rietavo savivaldybėje nuolatinių gyventojų skaičius (palyginimas 2015 -2018 m. pradžioje).

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

RIETAVO SAVIVALDYBĖJE NUOLATINIŲ GYVENTOJŲ PASISKIRSTYMAS, KAIME IR MIESTE 2015-2018 M. PRADŽIOJE/ASMENYS

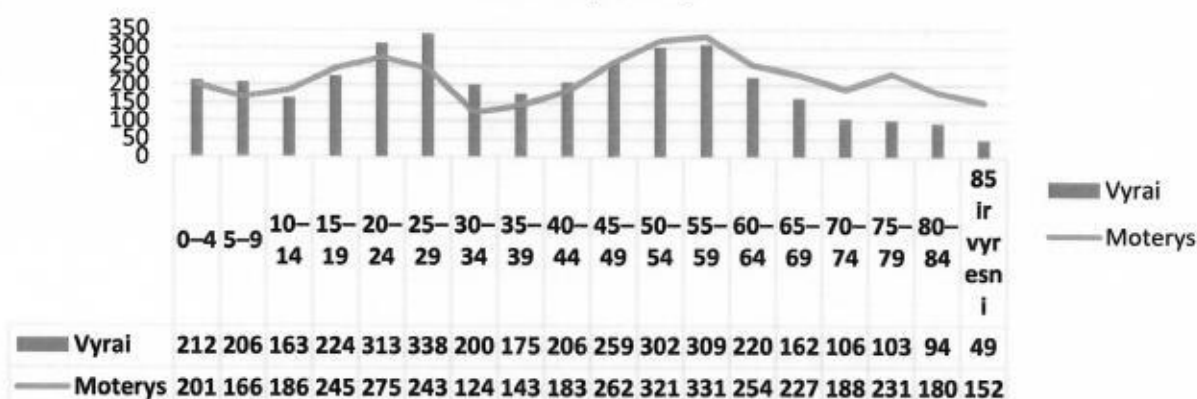

11 pav. Rietavo savivaldybėje nuolatinių gyventojų pasiskirstymas, kaime ir mieste (palyginimas 2015-2018 m. pradžioje) Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Statistikos departamento pateiktais duomenimis gyventojų pasiskirstymas savivaldybėje yra toks: kaime gyvena 4355 asmenys, o mieste 3198 asmenys. (žr. pav. 11),

Pagal lytį ir amžių iki 15 metų bei darbingo amžiaus gyventojų pagal lytis yra daugiau vyrų nei moterų (pav. 9) rodo tai, kad jaunos moterys nuo 16 iki 50 metų išvyksta iš Rietavo. Prielaida, kad darbingo amžiaus moterys neranda kur realizuoti savęs darbo rinkoje, trūksta paslaugų, laisvalaikio formų ir kt. Tačiau nuo 50 metų moterų daugiau nei vyrų, 85 ir vyresnių gyventojų pagal lyti yra moterų – 152, vyrų – 49. (Žr. pav. 12).

Rietavo savivaldybės nuolatinių gyventojų pasiskirstymas pagal lytį ir amžių, 2018 m. pradžioje

Pav. 12. Rietavo sav. gyventojų pasiskirstymas pagal lytį ir amžių, 2018 m. pradžioje. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Darbingi Rietavo savivaldybės žmonės 2018 m. pradžioje 4810 gyventojai, tame skaičiuje 2537 vyrai ir 2273 moterys, kaip pateikta pav. 10.

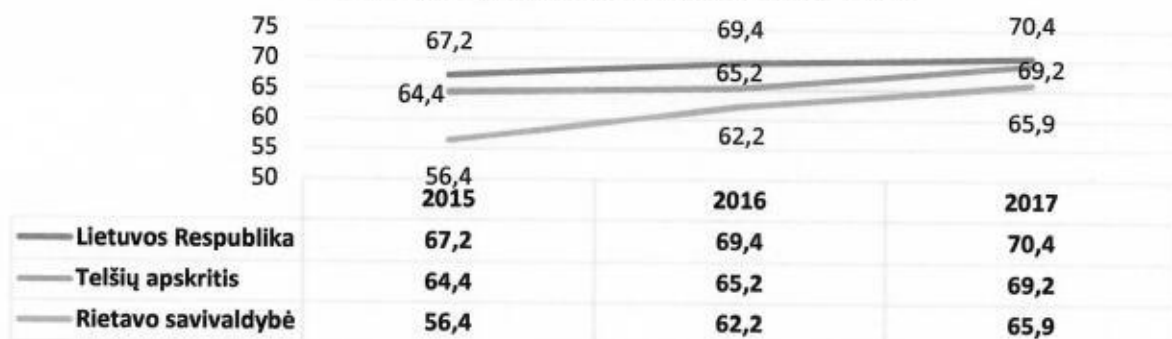
Rietavo savivaldybės žmonių užimtumo lygis per 2017 metus išaugo apie 10 proc. lyginant 2017 m. (65,9 proc.) su 2015 m. (56,4 proc.) žr. pav. 15.

Rietavo savivaldybės gyventojų pasiskirstymas pagal lytį ir amžių, 2017 m.

Gyventojai (0–15 metų amžiaus)		579	2537	1135	2273
		619	619	584	584
	Gyventojai (0–15 metų amžiaus)	Darbingo amžiaus gyventojai		Pensinio amžiaus gyventojai	
■ Vyrų	619	2537		579	
■ Moterys	584	2273		1135	

Pav.13. Rietavo savivaldybės gyventojų pasiskirstymas pagal grupes, 2017 m. pradžioje. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

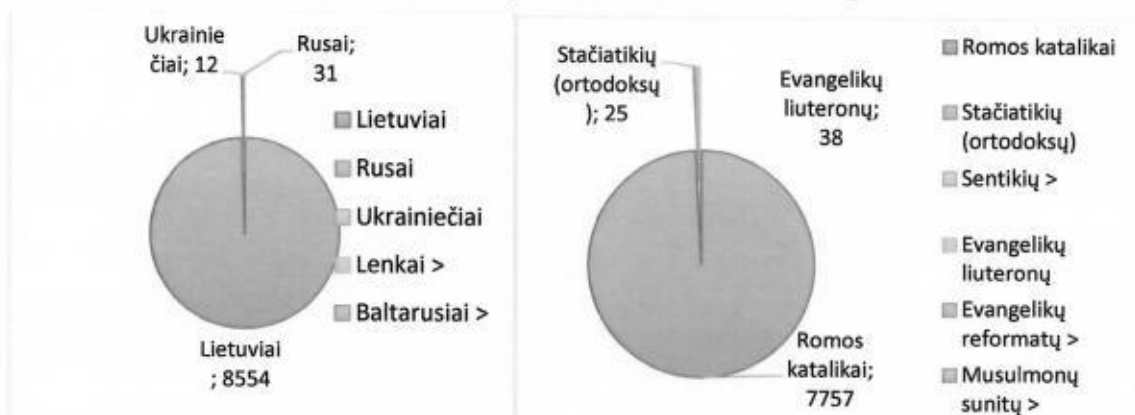
Lietuvos Respublikos, Telšių apskrities ir Rietavo savivaldybės žmonių užimtumo lygio palyginimas 2015-2017 m. / proc.

Pav. 15. Žmonių užimtumo lygis. Palyginimui Lietuvos Respublika, Telšių apskritis ir Rietavo savivaldybė, 2015-2017 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Remiantis LR statistikos departamento duomenimis, 2011 metų surašymu Rietavo sav. pagal tautybę lietuviai sudaro didžiąją dalį - 8554, likusieji 31 rusai, 12 ukrainiečių, konfidencialūs duomenys – neįvardinę lenkai ir baltarusiai – 94 asmenys. **Žr. pav. 16**

Pagal religinę bendruomenę Rietavo sav. vyrauja Romos katalikai - 7757, evangelikų liuteronai – 38, stačiatikiai – 25 ir konfidencialūs duomenys, neįvardinti skaičiais yra gyventojų priklausančių sentikiams, musulmonų sunitų ir evangelikų reformatų bendruomenėms – 871. **Žr. pav. 16**

Pav.16. Gyventojai pagal tautybę ir religinę bendruomenę 2011 m. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas. *2011 m. gyventojų ir būstų surašymo duomenys

2. Ekonominės situacijos analizė

Vertinant bendrą ekonominę situaciją Rietavo savivaldybėje, galima konstatuoti, jog savivaldybės ekonomika yra silpna ir mažai išvystyta.

Su tam tikromis išlygomis beveik visą Rietavo savivaldybės vykdomą ūkinę veiklą būtų galima įvardinti smulkiu ir vidutiniu verslu. Iš to seka, jog SVV plėtra savivaldybėje yra viena svarbiausių ir kertinių sąlygų, norint tikėtis pastebimesnės Rietavo savivaldybės ekonominės plėtros. Kitas iš šios prielaidos sekantis teiginys tas, jog daugumą Rietavo savivaldybėje vykstančių ekonominės ir ūkinės veiklos pokyčių bei tendencijų galima tapatinti su savivaldybės SVV sektoriaus pokyčiais bei tendencijomis.

Remiantis Lietuvos statistikos departamento duomenis vyrauja smulkios įmonės. Rietavo savivaldybėje itin daug (79,58 proc.), kuriose dirba ne daugiau kaip 10 darbuotojų (žr. 19 pav.). Džiugina pastoviai augančių individualių asmenų užsiimančių komercine veikla skaičius 488 per 2017 m. (žr. 12 lentelę)

2017 m. pabaigos duomenimis Rietavo savivaldybės ūkio subjektuose iš viso dirbo 3669 tūkst. darbuotojų.

Rietavo savivaldybės ūkio struktūra išsiskiria gana didele didmeninės ir mažmeninės prekybos, transporto ūkio subjektų dalimi. Dėl patogios transporto infrastruktūros bei gausaus tranzitinio transporto srauto, yra įsteigta daug transporto ir sandėliavimo įmonių.

Pirminiai faktoriai, įtakojantys Rietavo savivaldybės ekonomikos socialinės raidos iki 2019 m. tendencijas, yra šie:

- Nėra nusistovėjusių, pakankamų kooperacinių ryšių tarp smulkių ir vidutinių įmonių. Įvairiose ūkio šakose funkcionuojančios smulkios ir vidutinės Rietavo savivaldybės įmonės nesudaro ekonominiu požiūriu teritoriškai subalansuoto privataus sektoriaus, vieningos bendruomenės.
- Rietavo savivaldybėje yra pramonės bei verslo tradicijos, tačiau jos nėra pakankamos verslo plėtrai užtikrinti. Gyventojų migracijos padariniai dar labiau išryškino poreikį spartinti verslo plėtros iniciatyvas, formuojant jų palaikymo sistemą ir realizavimo mechanizmą.
- Savivaldybėje silpnai išvystyta paslaugų infrastruktūra ypač susiję su turizmo sektoriumi.
- Menkos galimybės veikti vidaus rinkoje, maža siūlomos produkcijos ar teikiamų paslaugų paslaugų paklausa, pasenusios technologijos ir menkas verslo paslaugų spektras, nepakankamai išvystyta verslo plėtros infrastruktūra riboja smulkaus verslo kūrimąsi bei plėtrą. Nedidelė paklausa dažnai sąlygojama prastos kokybės teikiamos paslaugos ir ar gaminamos produkcijos kokybė, užsienio rinkų neišmanymas, įmonių nesugebėjimas prisitaikyti prie rinkos sąlygų.

Matomas nežymus **atsigavimo pokytis** tarp mažų ir vidutinių įmonių skaičiaus, kurių veiklos rūšis – didmeninė ir mažmeninė prekyba (nuo 2016 m. – 33, o 2018 – 37 ūkio subjektai), žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė – (2016 m. pr. – 21, 2018 m. pr. – 23), **meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla (2016 m. pr. – 7, 2018 m. pr. – 17)**, profesinė, mokslinė, techninė veikla (2016 m. pr. – 13, 2018 m. pr. – 15). Sumažėjo įmonių skaičius, kurių veiklos rūšis – transportas ir saugojimas, statyba (žr. pav. 20, 21).

Beveik nėra tiesioginių užsienio investicijų, mažėja materialinės investicijos. BVP sukuriamas 1 gyventojui yra mažesnis, nei Lietuvos vidurkis. Pastaraisiais metais atlyginimai Rietavo savivaldybėje didėjo sparčiau lyginant su apskrities ir Lietuvos vidurkiu (žr. 17 lentelę), tačiau gyventojų perkamoji galia yra mažesnė nei Lietuvos vidurkis.

Pagrindinių rodiklių santrauka

Gyventojai – **7553** (žr. 13 pav. pagal amžiaus grupes)

2017 m. sausio 1 d. Rietavo savivaldybėje nedarbo lygis – **7,3 proc.** (žr. lentelę 14)

Registruotų įmonių skaičius - **356**, veikiančių – **344**, bankrutavusios – 12, išregistruotos – 12 (žr. lentelę 13)

Individualūs asmenys užsiimančios komercine veikla – **488** (žr. lentelę 12)

Registruoti ūkininko ūkiai (įskaitant partnerius) – **848**, kurie taip pat priskiriami prie verslo subjektų. (žr. 18,19 leneteles.) Viso per 2017 m. ekonominę veiklą vykdė **1680 ūkio subjektai, fiziniai asmenys.**

Iregistruotų įmonių skaičius. Remiantis gautais VMI duomenimis 2018-02-15 d., rašto Nr. (24.4E)-MPD2-236, Rietavo savivaldybėje 2017 m. sausio 1 d. **registruotų įmonių skaičius - 13, veikiančios 344, bankrutavusios – 12, išregistruotos - 12.**

Per 2017 metus naujai įregistruota– 12 ūkio subjektų: tame skaičiuje UAB - 6, mažoji bendrija – 5, asociacijos - 1, viešoji įstaiga - 1 (žr. lentelę Nr. 12, 13). Per 2017 m. **pagal individualios veiklos pažymą veiklą vykdė - 226 gyventojai**, tame tarpe jaunuoliai (18-29 m.) – 32, pagal verslo liudijimus – **262.**

Rietavo savivaldybėje **išregistruotų ūkio subjektų skaičius:** UAB – 5, asociacija – 3, individuali įmonė – 2, mažoji bendrija – 1, VšĮ – 1.

Bankrutavusių, likviduojamų juridinių asmenų skaičius – 12 ūkio subjektai: UAB- 6, asociacija- 2, individualios įmonės -4, ir kitos ne pelno siekiančios organizacijos – 2. (žr. lentelę. Nr. 13).

Lentelė 12. 2015 – 2017 m. įregistruoti ūkio subjektai ir asmenys Rietavo savivaldybėje besiverčiantys komercine veikla

Metai	UAB	MB	Į	Bendrijos	Asociacijos	Labdaros organizacijos	VšĮ	Profesinės sąjungos	Biudžetinės įstaigos	Žemės ūkio bendrovės	Individuali veikla	Verslo liudijimai	Iš viso
2017	6	5	-	-	1	-	1	-	-	-	226	262	488
2016	6	3	1	-	1	-	-	1	1	-	293	294	600
2015	5	1	2	-	5	-	1	-	-	1	87	554	656

Šaltinis: Valstybinė mokesčių inspekcija

Lentelė 13. Duomenys apie įregistruotus, išregistruotus ir veikiančius ūkio subjektus Rietavo savivaldybėje, per 2017 metus.

Ūkio subjektų teisinė forma	Įregistruotų ūkio subjektų skaičius	Išregistruotų ūkio subjektų skaičius	Juridinių asmenų skaičius 2017-12-31 dienos	Iš jų	
				Veikiančių juridinių asmenų skaičius	Bankrutavusių, likviduojamų juridinių asmenų skaičius
UAB, AB	6	5	132	126	6
Asociacija	1	3	69	69	
Individuali įmonė		2	82	78	4
Mažoji bendrija	5	1	18	18	
Biudžetinė įstaiga			13	13	
Žemės ūkio bendrovė			5	5	
Viešoji įstaiga	1	1	7	7	
Kooperatinė bendrovė (kooperatyvas)			10	10	
Kitos ne pelno siekiančios organizacijos			20	18	2
Iš viso	13	12	356	344	12

Šaltinis: Klaipėdos apskrities valstybinė mokesčių inspekcija

Darbo rinka. Remiantis Telšių teritorinės darbo biržos duomenimis, **2017 m. sausio 1 d. Rietavo savivaldybėje nedarbo lygis – 7,3 proc.**, kai Telšių apskrityje – 8,8 proc., o šalies nedarbo lygį sudarė – 7,9 proc. visų darbingo amžiaus šalies gyventojų (žiūrėti lentelę 15).

Daugiausiai yra ieškoma nekvalifikuoto darbo. Populiariausias ieškomas darbas – nekvalifikuotas pagalbinis ir statybų darbininkas. Daugiausiai asmenų įdarbinama statybų sektoriaus įmonėse Klaipėdos rajone ir Plungėje. Pagal profesijas: plataus profilio statybų darbininkas, vamzdžių montuotojas, grindinio klojėjas. Taip pat nemažai įdarbinama kelio darbininkais, medienos apdirbimo staklių operatoriais, pagalbiniais darbininkais medienos apdirbimo įmonėse, maisto pramonės cecho darbininkais.

Lentelė 14. Rietavo savivaldybėje registruotų bedarbių skaičius 2015-2018 m. pradžiai.

	2015.01.01.	2016.01.01.	2017.01.01	2018.01.01
Bedarbių skaičius	467	410	569	591
Bedarbių proc. nuo darbingo amžiaus gyventojų	9,19	8,2	7,3	7,3
Moterų	259	206	158	254
Vyrų	208	204	360	337
Ilgalaikių bedarbių sk.	141	124	114	80
Proc. nuo visų bedarbių	30,2	30,2	31,7	22,7
Laisvų darbo vietų skaičius	305	345	376	313
5 paklausiausios profesijos	• Plataus profilio statybininkas • Šaltkalvis - suvirintojas; • Tolimųjų reisų vairuotojas; • Medienos apdirbimo įrangos operatorius; • Pardavėjas.	• Plataus profilio statybininkas • Šaltkalvis-suvirintojas; • Tolimųjų reisų vairuotojas; • Medienos apdirbimo įrangos operatorius; • Pardavėjas.	• Pagalbinis darbininkas; • Pardavėjas; • Vairuotojas; • Traktorininkas; • Virėjas.	• Pagalbinis darbininkas • Žemės ūkio darbininkas • Pardavėjas • Vairuotojas • Traktorininkas • Virėjas

Šaltinis: Telšių teritorinė darbo birža

Telšių teritorinė darbo birža taip pat išskiria ir numatomų darbuotojų trūkumą ir perteklių Rietavo sav. 2018 m. plačiau lentelėje 15.

Lentelė 15. Rietavo savivaldybėje 2018 metams numatomų darbuotojų trūkumas ir perteklius pagal specialybes.

Eil. Nr.	Trūkumas	Perteklius
1.	Automatikos inžinieriai	Dažytojai ir giminiškų profesijų darbininkai
2.	Baldžiai ir giminiškų profesinių darbininkai	Kirpėjai
3.	Bendrosios praktikos gydytojai	Kosmetikai ir giminiškų profesijų darbuotojai
4.	Dailidės ir staliai	Mechanikos inžinieriai
5.	Elektronikos inžinieriai	Verslo paslaugų vadybininkai
6.	Elektros inžinerijos technikai	Biologai, botanikai, zoologai ir giminiškų profesijų specialistai
7.	Gydytojai specialistai	Duomenų įvesties operatoriai
8.	Gyvulių augintojai	Finansų analitikai
9.	Ikimokyklinio ugdymo mokytojai	Fizioterapijos technika ir fizioterapeutų padėjėjai
10.	Įrankininkai ir giminiškų profesijų darbininkai	Floristai
11.	Kepėjai ir konditeriai	Garų variklių ir katilų operatoriai

12.	Lengvųjų automobilių, taksi ir furgonų vairuotojai	Gydytojo odontologo padėjėjai ir burnos higienistai
13.	Maisto ir panašių produktų gamybos mašinų operatoriai	Gyvosios gamtos mokslų technikai (išskyrus medicinos ir patologijos)
14.	Metalinių konstrukcijų ruošėjai ir montuotojai	Informacinių technologijų ir ryšių sistemų rengėjai ir taisytojai
15.	Metalo apdirbimo staklių derintojai ir operatoriai	Interjero dizaineriai ir dekoratoriai
16.	Miškų ūkio ir giminiškų profesijų darbuotojai	Jaunesnieji socialiniai darbuotojai
17.	Padavėjai	Jaunesnieji teisės ir giminiškų profesijų specialistai
18.	Pakavimo operatoriai	Krovininių platformų ir krautuvų operatoriai
	Ir kita.	Ir kita.

Šaltinis: Telšių teritorinė darbo birža

Savarankiškai vykdoma veikla. Prie smulkaus ir vidutinio verslo priskiriami savarankiškai dirbantys asmenys, t.y. dirbantys pagal verslo liudijimus ir individualios veiklos pažymą. 12 lentelėje pateikiami duomenys apie Rietavo savivaldybėje bendrai įsigijusius verslo liudijimus ir individualios veiklos pažymą.

Tiesioginės užsienio investicijos ir materialinės investicijos. Rietavo savivaldybė Lietuvoje išsiskiria itin mažais tiesioginių užsienio investicijų (TUI) rodikliais. 2012 m. TUI rodiklis 1 gyventojui buvo 0 Eur, 2013-2014 m. po 1 Eur, ir tai yra žemiausias rodiklis visoje Lietuvoje (Lietuvos vidurkis – 4044 Eur, Telšių apskrities – 2004 Eur 1 gyventojui). 16 lentelėje pateikiamas materialinių investicijų dinamikos palyginimas Rietavo savivaldybėje.

Informacijos apie materialines investicijas, tenkančiam vienam gyventojui/to meto kainomis 2017 metais dar nėra pateikta Lietuvos statistikos departamento svetainėje, informacija bus atnaujinta 2018 rugsėjo 17 d. Taip pat informacija apie tiesiogines užsienio investicijas, tenkančiam vienam gyventojui buvo atnaujinta 2018 kovo 30 dieną, tačiau informacija kol kas nėra patalpinta internetinėje svetainėje.

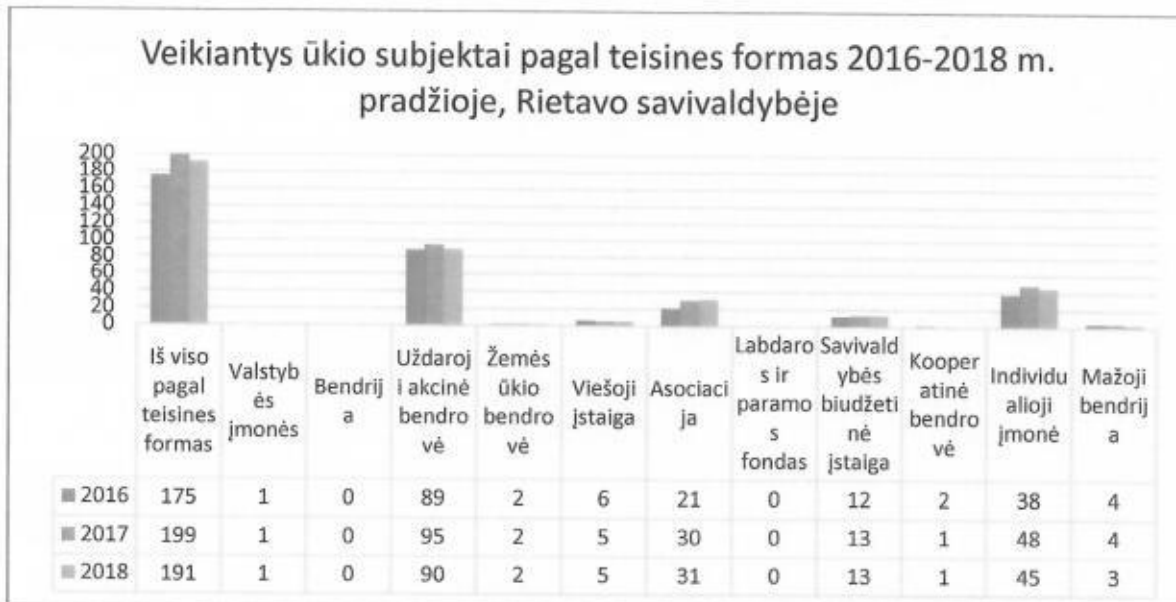
Vidutinis atlyginimas. Rietavo savivaldybė išsiskiria palyginti neaukšta gyventojų perkamąja galia. 17 lentelėje pateikiamas Lietuvos, Telšių ir Klaipėdos apskričių bei Klaipėdos miesto ir Rietavo savivaldybių vidutinio darbo užmokesčio palyginimas (neatskaičiavus mokesčių), 2012 IV ketvirtyje – 2015 m. III ketvirtyje neįskaičiuojant individualių įmonių.

Lentelė 17. Darbo užmokesčio palyginimas: Lietuvos Respublika, Telšių r. savivaldybė., Rietavo savivaldybė, 2017 m. pab.

	Bruto, EUR	Pokytis procentais, palyginti su		Neto, EUR	Pokytis procentais, palyginti su		Vidutinis darbuotojų skaičius	Pokytis procentais, palyginti su		Savivaldybės vieta pagal bruto darbo užmokestį
		ankstesniu ketvirčiu	ankstesnių metų atitinkamu ketvirčiu		ankstesniu ketv.	ankstesnių metų atitinkamu ketvirčiu		ankstesniu ketvirčiu	ankstesnių metų atitinkamu ketvirčiu	
Šalies ūkis	884,8	4,0	7,5	690,5	3,5	8,4	1 222 87	-0,3	-1,0	-
Telšių r.sav.	776,9	6,6	6,4	616,6	5,7	8,0	12 436	-2,7	-2,1	22
Rietavo sav.	793,4	2,2	16,6	627,9	1,9	17,2	1 645	-0,1	-1,4	18

Verslumo lygis. Rietavo savivaldybėje ekonominę veiklą vykdančių fizinių asmenų skaičius per 2016 m. 1000 gyv. yra 64,51 proc., kai šalies koeficientas – 25 proc (nurodytas verslumo žemėlapyje), <https://www.llri.lt/rietavo-savivaldybe-2017>. Ritavas užima 21-23 vietas tarp kitų Lietuvos savivaldybių.

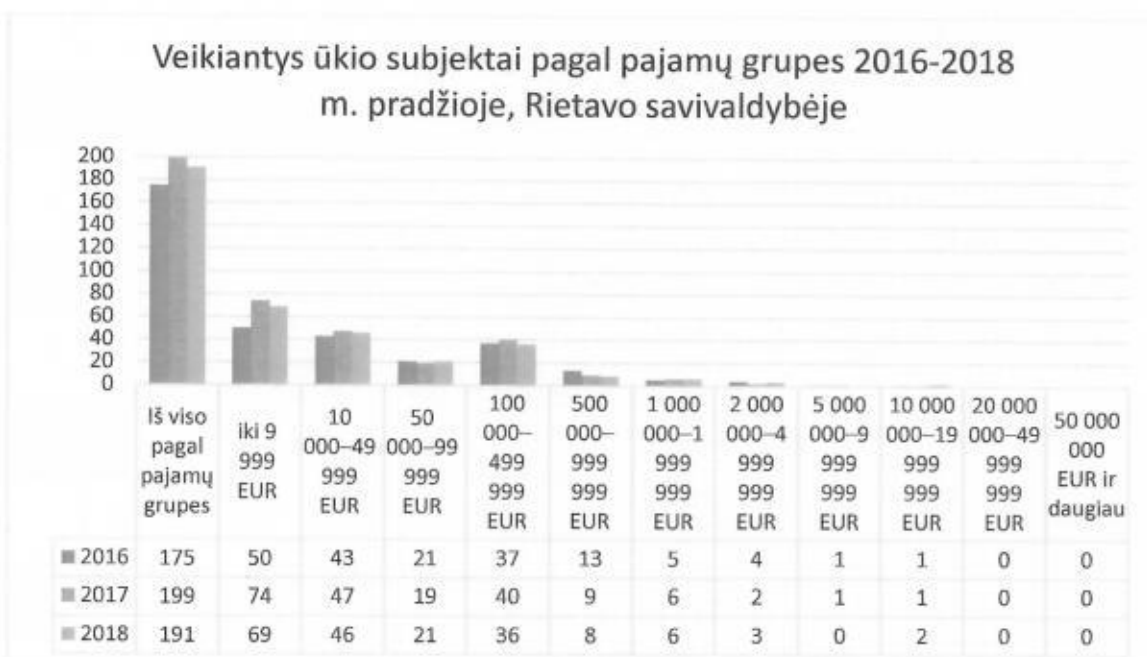
Veikiantys ūkio subjektai. Pažvelgus į metinius pokyčius galima pastebėti, kad kasmet uždarų akcinių bendrovių skaičius **didėja** (nuo 2016 iki 2018 metų pradžios jų **padaugėjo** nuo 89 iki 90 vienetų, bet palyginus 2016 m. pr. net 5 sumažėjo), individualių įmonių taip pat **daugėja** (nuo 2016 iki 2018 metų pradžioje jų padaugėjo nuo 38 iki 45 vienetų), asociacijų skaičius augo nuo 2016 m. padidėjo net 10 (žr. 17 pav.),

17 pav. Veikiantys ūkio subjektai pagal teises formas ir metus (palyginimas 2016 -2018 m. pradžiai).

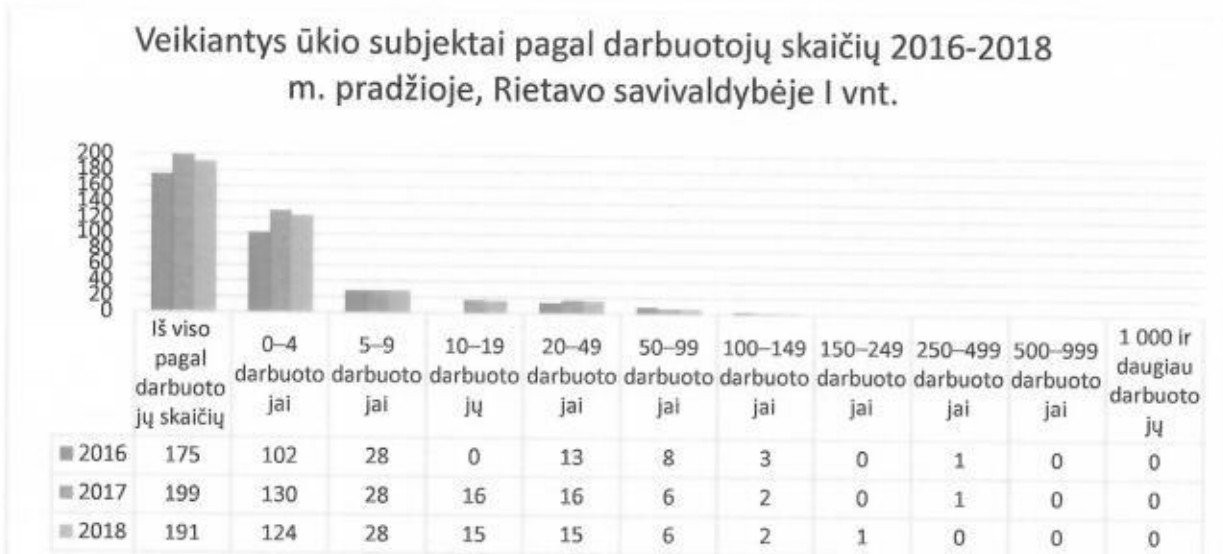
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Palyginus veikiančius ūkio subjektus pagal pajamų grupes 2016-2018 metų pradžioje (18 pav.) padidėjo įmonių generuojančių pajamas iki 9 999 eurų nuo 50 iki 69, tačiau sumažėjo subjektų lyginant su 2017 m. pradžia. Matomas ženklus sumažėjimas ūkio subjektų pajamų grupėse nuo 50 000-99 999 Eur , padidėjo 10 000 000-19 999 999 Eur. nuo 1 iki 2 įmonių.

18 pav. Veikiantys ūkio subjektai pagal pajamų grupes ir metus (palyginimas 2016–2018 m. pradžiai).
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

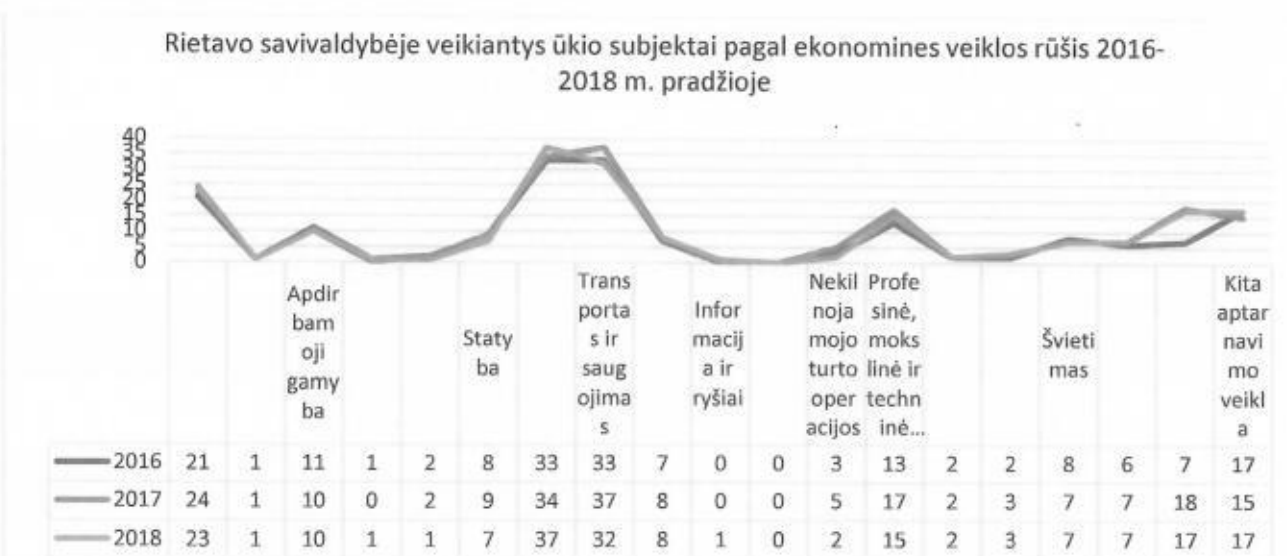
Palyginus 2016 – 2018 m. pradžioje veikiančių ūkio subjektus pagal darbuotojų skaičius (žr. pav. 19) pastebima, kad įmonės mažina darbuotojus, vyrauja iki 4 darbuotojų, stabiliai per lyginamuosius tris metus laikosi 28 įmonės iki 9. Ženklaus padidėjimas nuo 2016 m. pr. įmonių turinčių nuo 10 iki 19 darbuotojų.

19 pav. Veikiantys ūkio subjektai pagal pajamų darbuotojų skaičių ir metus (palyginimas 2016–2018 m. pradžiai). Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas

Ekonominės veiklos rūšys. Per 2017 m. įvyko pokytis pirmaujančia ekonomine veikla užima didmeninė ir mažmeninė prekyba (užsiima 19 proc. įmonių nuo visų savivaldybės įmonių), (žr. 20 ir 21 pav.) transportą ir saugojimą (šiomis ūkio šakomis užsiima 17 proc.), žemės ūkį, miškininkystę ir žuvininkystę (užsiima 12 proc.), meninę, pramoginę ir poilsio organizavimo veikla bei kita aptarnavimo veikla (užsiima po 9 proc. įmonių), profesinę, mokslinę ir techninę veikla (užsiima 8 proc.) nežymiai tačiau auga apgyvendinimo ir maitinimo paslaugas teikiančių įmonių (dirba 4 proc. įmonių).

Prekybos plėtojimui itin aktuali yra rinkodara, klientų pritraukimas bei jų poreikių tenkinimas. Šiai verslo sričiai turistų srautai, kultūros renginių gausa, turi tiesioginį pozityvų poveikį. Turizmo ir kultūros veiklų erdvė gali būti panaudojama ūkininkų, žuvininkų ar miškininkų įtraukimui ir sudominimui, kad išnaudojant turimas ūkio teritorijas, objektus vystytų alternatyvią veiklą. Vartotojams taip pat aktuali ir įdomi pati ūkininko veikla, supanti gyvoji gamta, tradicinės ūkininkų šventės, kaip rugiapjūtė, šienapjūtė ir pan.

20 pav. Veikiantys ūkio subjektai pagal ekonominės veiklos 2016-2018 m. pradžioje. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

Palyginus Per 2016 – 2018 m. prad. Rietavo savivaldybėje ženkliai įmonių skaičius nekito, tačiau jaučiamas įmonių smulkėjimas analizuojant pagal darbuotojų ir pajamų grupes (žr. pav. 18, 19).

Matomas nežymus **atsigavimo pokytis** tarp mažų ir vidutinių įmonių skaičiaus, kurių veiklos rūšis – didmeninė ir mažmeninė prekyba (nuo 2016 m. – 33, o 2018 – 37 ūkio subjektai), žemės ūkis, miškininkystė ir žuvininkystė – (2016 m. pr. – 21, 2018 m. pr.– 23), **meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla (2016 m. pr. – 7, 2018 m. pr. – 17)**, profesinė, mokslinė, techninė veikla (2016 m. pr. – 13, 2018 m. pr.– 15). Sumažėjo įmonių skaičius, kurių veiklos rūšis – transportas ir saugojimas, statyba (žr. pav. 20).

Lentelė 18. Ūkininkų ir partnerių, įregistruotų ūkininkų ūkių registre suvestinė, 2017 m. gruodžio 1 d.

	Ūkininkų skaičius	Partnerių skaičius	Asmenų skaičius
Telšių apskr.	8686	983	9669
Mažeikių r.sav	2147	152	2299
Plungės r. sav.	3193	603	3796
Rietavo sav.	809	39	848
Telšių r. sav.	2537	189	2726

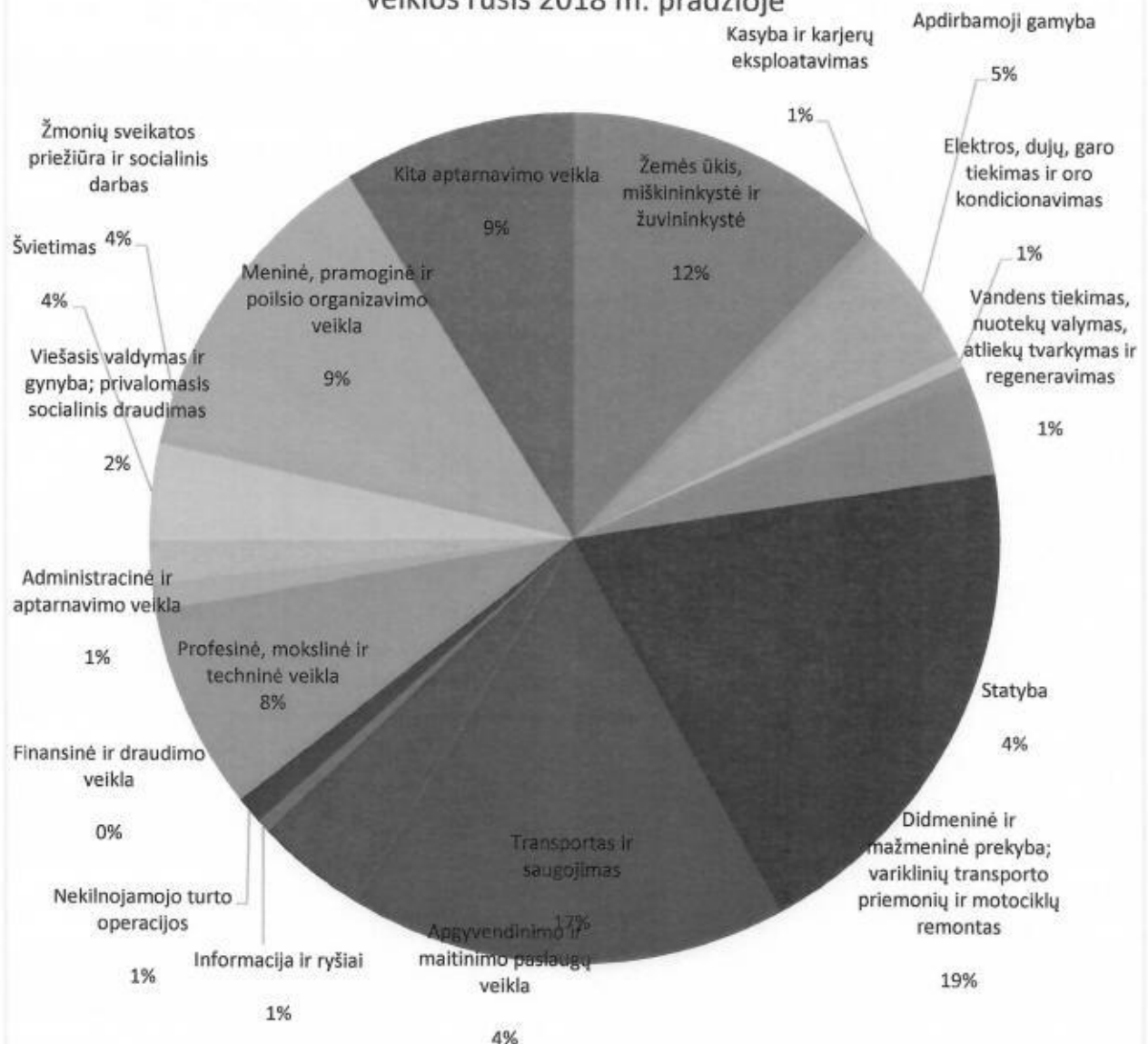
Šaltinis: Valstybinė įmonė žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (www.vic.lt)

Lentelė 19. Ūkių, įregistruotų ūkininkų ūkių registre suvestinė, 2017 m. gruodžio 1 d.

	Ūkių skaičius	Bendras žemės plotas, ha	Vidutinis ūkio dydis, ha	Žemės ūkio, ha	Miškai, ha	Vanduo, ha
Telšių apskr.	8639	105212,96	12,18	85105,42	12841,83	834,98
Mažeikių r.sav	2122	17901,85	8,44	15629,39	1491,46	88,35
Plungės r. sav.	3176	29218,90	9,20	23101,80	4326,24	125,50
Rietavo sav.	805	8158,08	10,13	6235,33	1453,85	54,43
Telšių r. sav.	2536	49934,13	19,69	40138,90	5570,28	566,70

Šaltinis: Valstybinė įmonė žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centras (www.vic.lt)

Rietavo savivaldybėje veikiančios ūkio subjektai pagal ekonomines veiklos rūšis 2018 m. pradžioje

21 pav. Veikiančios ūkio subjektai pagal ekonominės veiklos 2018 m. pradžioje. Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

PROBLEMOS IR PASIŪLYMAI

1. Rietavo turizmo ir verslo informacijos **centro esama interneto svetainė turi keletą trūkumų** ir šiuo metu neatitinka mūsų poreikių. Vienas iš pagrindinių trūkumų tai, kad interneto svetainė buvo sukurta statiskai informacijai pateikti ir atsiradus poreikiui įterpti vaizdingą su turizmu susijusį turinį (grafinę medžiagą su interaktyviais elementais) tapo sudėtinga tai atlikti nes esamos interneto svetainės turinio pateikimas yra „įspraustas“ į nustatytus rėmus ir ribas (administravimo požiūriu), kurių taip pat negalime peržengti. Turime galvoti apie atnaujintą minimalistinį interneto svetainės dizainą – temą (nekeičiant turinio tvarkymo sistemos) kaip ir kuo paprasčiau bei vaizdingiau pateikti naudotojui informaciją susijusią su Rietavo krašto turizmu ir ne tik. Kitas trūkumas, prastas paieškos sistemos optimizavimas: kokybiškų atgalinių nuorodų, straipsnių nebuvimas skatina unikalių ir sugrįžtančių naudotojų smukimą. **Reikia kaip galima greičiau atnaujinti svetainę, randant lėšų.**

2. Siekiant užtikrinti stabilius vietinių ir užsienio lankytojų srautus ir būti konkurencinga savivaldybė yra būtina dar šiais metais pavasarį rasti galimybę:

- sudaryti sąlygas neįgaliesiems (elektrinėmis priemonėmis) patekti į aikšteles, pastatus, lankytinus objektus, WC.

- įrengti prie RTVIC elektros pakrovimo stotelę;

- pastatyti bio tualetus parko teritorijoje

3. Problemos nuo praėjusių metų liko tos pačios. Pastoviai susiduriame su grėsmingu sveikatai triukšmo lygiu, nes patalpos nėra pritaikytos dviem skirtingas veiklas vykdančioms organizacijoms, ir reikia nedelsiant spręsti problemą dėl garso izoliacijos. Centro antro aukšto patalpos skirtos darbo vietoms yra nepritaikytos dirbti protinį, dėmesio sutelktumo reikalaujančius darbus, kadangi kabinetai atviro tipo (be lubų ir plonos pertvaros). Centras turi tris kabinetus, kuriuose talpina jose nuo 6 iki 12 žmonių vienu metu, įskaitant personalą.

Kiekvieną dieną visas darbo valandas patiriame, akustinį triukšmą keliamą tiek pačių darbuotojų (kalbant telefonu, organizuojant konferencijas, tiek apsilankius klientams ir pan.), tiek kultūros centro organizuojami renginiai ar kita vykdoma veikla, iš gatvės ateinantys žmonės į tualetus.

Be to jaučiamas pastovus oro trūkumas, patalpose nėra išspręstas oro kondicionavimas vasaros metu ypač prasidėjus kaitresnei saulei, **oras darbo kabinetuose įkaista iki 36/38 laipsnių šilumos**, o kadangi darbuotojų kabinetuose nėra langų, nėra įmanoma atsiradus poreikiui prasivėdinti patalpas.

Įgyvendinant tarptautinius projektus susiduriame su apyvartinių lėšų trūkumu.

Siūlymas numatyti lėšas performuoti kabinetus iš atviro tipo į uždara įrengiant garso izoliaciją bei spręsti problemą dėl oro cirkuliacijos.

Direktorė

Laima Dockeyvičienė